

INSPEKTION AF RYMARKS- VÆNGE UNGECENTER

ENDELIG RAPPORT

INSPEKTION AF RYMARKS- VÆNGE UNGECENTER

ENDELIG RAPPORT

KØBENHAVNS KOMMUNE

INDHOLDSFORTEGNELSE

1. INDLEDNING	9
2. GENERELT OM INSPEKTIONEN	11
BAGGRUNDEN FOR BORGERRÅDGIVERENS INSPEKTIONSVIRKSOMHED	11
FORLØB OG INDHOLD (METODE)	11
REAKTIONSMIDLER OG BEDØMMELSESGRUNDLAG	12
SKRIFTLIGE KILDER (MODTAGET DOKUMENTATION MV.)	13
3. SAMMENFATNING	15
4. GENERELT OM RYMARKSVÆNGE UNGECENTER	17
5. BEBOERNE	27
6. DE FYSISKE RAMMER	47
BYGNINGSMÆSSIGE RAMMER	47
FÆLLESAREALER	48
VÆRELSESSTANDARD	53
ÅBNE/LUKKEDE DØRE, DØRALARMER MV.	54
RENGØRINGSSTANDARD	54
RYGEPOLITIK	55
7. PLEJE OG OMSORG MV.	57
RYMARKSVÆNGE UNGECENTERS STRATEGI, PÆDAGOGIK MV.	57
VOLDSPOLITIK	58
MAGTANVENDELSE	59
MEDICIN, ADGANG TIL LÆGEHJÆLP O.L.	60
FORPLEJNING	60
IDRÆT	61
8. MEDINDFLYDELSE OG BRUGERINDDRAGELSE	63
BEBOERE	63
PÅRØRENDE OG VÆRGER	63
BILAG	65
BORGERRÅDGIVERENS KRITIKSKALA	65
BESTYRELSENS BREV AF 15. JANUAR 2012	67
RETSKILDER OG ØVRIGT BEDØMMELSESGRUNDLAG	68

I. INDLEDNING

Denne rapport indeholder Borgerrådgiverens endelige vurderinger og bedømmelser i anledning af Borgerrådgiverens inspektion den 24. februar 2011 af Rymarksvænge Ungecenter (ungdomspensionen og afdelingen "Værelserne") under Socialforvaltningen.

Rapporten har i foreløbige udgaver (i henholdsvis december 2011 og februar 2013) været sendt til forvaltningen med henblik på forvaltningens eventuelle bemærkninger til rapportens faktiske oplysninger. Forvaltningen har i forbindelse hermed fremsendt yderligere materiale til Borgerrådgiveren, som Borgerrådgiveren har inddraget i sin undersøgelse.

Rapporten er inddelt i en generel del om Borgerrådgiverens generelle egen driftundersøgelser og denne undersøgelses metode mv. samt dokumentationsgrundlaget i kapitel 2 og en speciel del med beskrivelser, analyser og konklusioner vedrørende netop denne undersøgelse i kapitlerne 4 og frem.

Kapitel 3 indeholder et resumé, hvori de væsentligste forhold er gengivet.

Borgerrådgiverens kritikskala og en oversigt over retskilder og andet bedømmelsesgrundlag er indsat som bilag bagerst i rapporten.

Borgerrådgiveren den 18. juni 2013

Johan Busse
Borgerrådgiver

2. GENERELT OM INSPEKTIONEN

BAGGRUNDEN FOR BORGERRÅDGIVERENS INSPEKTIONSVIRKSOMHED

Borgerrådgiveren kan af egen drift iværksætte undersøgelser af konkrete og generelle forhold samt gennemføre inspektioner i Københavns Kommune. Kompetencen følger af vedtægt for Borgerrådgiveren, §§ 12-13, som lyder således:

”§ 12. Borgerrådgiveren kan af egen drift optage en konkret sag til undersøgelse, når der må formodes at foreligge et principielt aspekt, eller såfremt der efter de foreliggende oplysninger må antages at være tale om grove eller væsentlige fejl.
Stk. 2. Borgerrådgiveren kan af egen drift gennemføre generelle undersøgelser af udvalgte forvaltningsområder efter samråd med Borgerrådgiverudvalget.

§ 13. Borgerrådgiveren kan foretage inspektioner af institutioner, virksomheder samt tjenestesteder, der hører under Borgerrepræsentationens virksomhed.”

Borgerrådgiverudvalget og Borgerrådgiveren drøftede den 29. januar 2010 (BOR 9/2010) en plan for udmøntningen af egen driftkompetencen i 2010. Planen blev revideret den 27. august 2010 (BOR 44/2010). Den plan for egen driftprojekter, som Borgerrådgiveren forelagde udvalget, var holdt i overskrifter. Valget af nærmere undersøgelsestemaer, undersøgelsesternes genstand og den nærmere tilrettelæggelse er Borgerrådgiverens eget, jf. nedenfor.

Borgerrådgiverens generelle egen driftundersøgelser planlægges dels ud fra generelle kriterier som administrationsområdernes omfang, væsentlighed og betydning for borgerne samt repræsentativitet med henblik på at bidrage til generel vejledning, dels ud fra eventuelle konkrete indikationer på utilfredsstillende forhold.

Denne undersøgelsesrapport er en udmøntning af udvidelsen af Borgerrådgiverens opgaver og drøftelsen i Borgerrådgiverudvalget.

FORLØB OG INDHOLD (METODE)

Borgerrådgiverens inspektioner indledes med en varsling af inspektionen rettet mod inspektionsstedet (institutionen, plejehjemmet, bostedet mv.) og forvaltningens direktion samt eventuelle øvrige interessenter (tilsynsheder, bruger- og pårørenderåd, ældreråd og lignende). Samtidig med varslingen, som normalt sker 4-6 uger før selve inspektionen, beder Borgerrådgiveren inspektionsstedet om ved opslag at gøre beboere og brugere opmærksom på inspektionen med henblik på, at disse kan få en samtale med Borgerrådgiveren og hans medarbejdere under inspektionen.

Borgerrådgiveren oplyser forud for inspektionen om de temaer, som danner grundlag for inspektionen. Temaerne svarer til den indholdsmæssige del af indholdsfortegnelsen i denne rapport.

Nogle inspektioner vil være meget omfattende, mens andre vil være målrettede mod nærmere udvalgte forhold. Dette er forudsat ved fastsættelsen af Borgerrådgiverens kompetence, hvor det er anført, at ”det vil være hensigtsmæssigt, at inspektionerne målrettes mod udvalgte temaer for at komme mere til bunds. Der kan f.eks. arbejdes med større inspektioner, der bredt omfatter relevante forhold, og mindre inspektioner, der omfatter færre forhold, som er udvalgt på baggrund af konkrete indikationer af behov for undersøgelse.” (BR 565/06)

Borgerrådgiveren beder samtidig om at modtage forskelligt baggrundsmateriale vedrørende inspektionsstedet så som kort, skitser eller bygningstegninger, vedligeholdelsesplaner, husordener og andre interne regler, beskrivelser af institutionen mv., retningslinjer for eventuelle bruger- og pårørenderåd eller lignende, værdigrundlag og lignende skriftligt materiale.

På inspektionsdagen afholdes møder med inspektionsstedets ledelse og medarbejderrepræsentanter samt møder med eventuelle bruger- og pårørenderåd og lignende, som måtte ønske det. Desuden afholdes møder med beboere og brugere, som har ytret ønske herom.

Borgerrådgiveren foretager desuden en rundgang på inspektionsstedet efter Borgerrådgiverens nærmere valg. Rundgangen danner baggrund for beskrivelsen og vurderingen af inspektionsstedets fysiske rammer.

I nogle tilfælde kan Borgerrådgiveren på selve inspektionsdagen bede om at låne udvalgt sagsmateriale, f.eks. vedrørende magtanvendelse, plejeplaner, handleplaner eller lignende med henblik på en nærmere undersøgelse.

Selve inspektionen er således udgangspunktet for Borgerrådgiverens indsamling af visuelle indtryk og konstateringer samt faktuelle oplysninger om inspektionsstedet og mere personlige opfattelser fra beboere, brugere, pårørende og medarbejdere.

På baggrund af den informationsindsamling, som sker under selve inspektionen, udarbejder Borgerrådgiveren en foreløbig rapport, som sendes til forvaltningen med henblik på forvaltningens og inspektionsstedets eventuelle bemærkninger til rapportens faktiske oplysninger.

Den foreløbige rapport vil også indeholde de udtalelser (herunder kritik/henstilling), som Borgerrådgiveren forventer at fremkomme med, men disse har netop en foreløbig karakter, eftersom faktuelle oplysninger i rapporten kan korrigeres gennem forvaltningens bemærkninger. Forvaltningen informeres således allerede på dette tidspunkt om det forventede udfald af undersøgelsen.

Efter modtagelse af forvaltningens eventuelle bemærkninger, indarbejder Borgerrådgiveren forvaltningens bemærkninger til de faktiske forhold og foretager eventuelle ændringer i undersøgelsens konklusioner, som disse måtte give anledning til. Borgerrådgiveren udarbejder på denne baggrund den endelige rapport. Rapporten er stilet til den involverede forvaltning og inspektionsstedet.

I nogle tilfælde kan den endelige rapport indeholde uafklarede spørgsmål eller af andre grunde kræve en opfølgning, f.eks. fordi Borgerrådgiveren har bedt om underretning om, hvad en henstilling giver anledning til. I disse tilfælde vil den endelige rapport følges op af en (eller flere) opfølgingsrapport(er), indtil alle forhold i inspektionen er afklaret.

REAKTIONSMIDLER OG BEDØMMELSESGRUNDLAG

Borgerrådgiverens reaktionsmidler er de samme som Folketingets Ombudsmands. Borgerrådgiveren kan således udtale kritik og komme med henstillinger til forvaltningen. Kritik er udtryk for en faglig vurdering af, at regler og retningslinjer mv. ikke er overholdt.

Borgerrådgiveren kan henstille til, at forvaltningen ændrer procedurer eller lignende på et givent område.

Derudover kan Borgerrådgiveren påpege mere generelle problemstillinger i sin årsberetning, som afgives til Borgerrepræsentationen.

Borgerrådgiveren har i forbindelse med sin egen driftvirksomhed lagt sig fast på en sproglig skala for graduering af kritikens alvorlighed. Skalaen omfatter konstateringer af, at noget er uheldigt, konstateringer af begåede fejl, at noget er beklageligt, meget beklageligt, kritisabelt, meget kritisabelt eller stærkt kritisabelt. Skalaen med bemærkninger er indsat som bilag i denne rapport.

Bedømmelsesgrundlaget for Borgerrådgiveren er det samme som Folketingets Ombudsmands, nemlig skreven ret (herunder love, bekendtgørelser, cirkulærer og vejledninger), god forvaltnings-skik samt overordnede humanitære og medmenneskelige betragtninger. Hertil kommer Københavns Kommunes værdigrundlag, kommunikationspolitik og andre politisk vedtagne retningslinjer.

Borgerrådgiveren bestræber sig desuden på at anvende samme målestok for sine vurderinger som Folketingets Ombudsmand.

Borgerrådgiverens opgave er at undersøge, om kommunens forvaltninger og institutioner overholder gældende lovgivning, god forvaltningsskik, kommunens vedtagne politikker og beslutninger om serviceniveau og -standard. Borgerrådgiveren har således ikke særligt til opgave at fremkomme med ros eller lignende tilkendegivelser om positive forhold.

Borgerrådgiverens rapporter om egen driftundersøgelser vil derfor ikke indeholde ros (i hvert fald ikke i videre omfang), og læseren bør notere sig, at fraværet af ros ikke er ensbetydende med, at Borgerrådgiveren alene har konstateret negative forhold i forbindelse med sin undersøgelse.

SKRIFTLIGE KILDER (MODTAGET DOKUMENTATION MV.)

I forbindelse med varslingen af denne inspektion bad Borgerrådgiveren Rymarksvænge Ungecenter om forskelligt baggrundsmateriale så som kort, skitser eller bygningstegninger, vedligeholdelsesplaner, husordener og andre interne regler, beskrivelser af institutionen mv., retningslinjer for eventuelle bruger- og pårørenderåd eller lignende, værdigrundlag og lignende skriftligt materiale.

Borgerrådgiveren modtog i den anledning alene notatet: "Kvalitet & mål i anbringelsen: Rymarksvænge Ungdomspension" (2007-2008) samt en henvisning til ungecentrets hjemmeside. Efter inspektionen modtog Borgerrådgiveren endvidere et eksemplar af centrets bokontrakt og velkomstfolder til nye beboere samt personsagernes fulde materiale, som ligeledes er indgået i undersøgelsen.

3. SAMMENFATNING

Inspektionen af Rymarksvænge Ungecenter (ungdomspensionen og afdelingen "Værelserne") er et led i Borgerrådgiverens egen driftvirksomhed, hvorunder Borgerrådgiveren har adgang til stikprøvevis at foretage inspektion af institutioner, virksomheder samt tjenestesteder under Borgerrepræsentationens virksomhed.

Formålet med Borgerrådgiverens inspektion af ungdomspensionen og afdelingen "Værelserne" var at indsamle oplysninger om inspektionsstedet med henblik på at kunne konstatere eventuelle forhold, der måtte give anledning til kritik.

Inspektionen var således udgangspunktet for Borgerrådgiverens indsamling af oplysninger, dels i form af visuelle indtryk og konstateringer, herunder i forbindelse med rundgangen på stedet, og dels i form af faktuelle oplysninger om inspektionsstedet og mere personlige opfattelser fra beboere, brugere, pårørende og medarbejdere.

I forbindelse med inspektionen har jeg gennemført en undersøgelse af et antal af de aktuelle beboeres anbringelsessager med henblik på en vurdering af, om foreliggende § 50-undersøgelser og handleplaner på nærmere bestemte punkter er i overensstemmelse med regler og praksis (kapitel 5.3.).

Om selve ungecenteret har jeg påpeget følgende:

Mit generelle indtryk af ungdomspensionen og afdelingen "Værelserne" var godt, og det er min vurdering, at ungecenteret på inspektionstidspunktet fungerede tilfredsstillende og generelt kan sikre en god og omsorgsfuld hverdag for beboerne.

Det er min opfattelse, at ledelsen og personalet var engagerede og forholdt sig reflekterende til deres arbejde og opgaverne.

Inspektionen giver mig dog anledning til bemærkninger for så vidt angår rengøringsstandard og rammerne samt kvaliteten af det modtagne materiale om indskrevne unge på inspektionstidspunktet.

Jeg konstaterede således, at vægge, døre og karme mange steder fremstod meget slidte og trængte til ny maling, samt at rengøringsstandarden ikke var i orden, idet jeg fandt, at denne lå under det grundlæggende niveau, som kommunen skal levere.

Forvaltningen har hertil oplyst, at et rengøringssselskab umiddelbart efter inspektionen foretog en grundig rengøring af bad og toiletrumene, og at et rengøringssselskab nu dagligt gør rent på ungdomspensionen, herunder badeværelserne, som også er blevet renoveret siden inspektionen. Forvaltningen har oplyst, at fællesarealer og ungdomspensionens opgang er under renovering, samt at alle vægge og karme er blevet malet. Forvaltningen har også oplyst, at spise- og opholdsrum har gennemgået en total renovering, og at samtlige døre forventes udskiftet og badeværelserne (på afdelingen "Værelserne") renoveret i indeværende år.

Jeg har for så vidt angår magtanvendelse bedt om forvaltningens bemærkninger til to tilfælde heraf i 2011, og jeg har bemærkninger til det modtagne materiale om indskrevne unge på inspektionstidspunktet.

Om de aktuelle beboeres anbringelsessager har jeg påpeget følgende:

Jeg har vedrørende materialet konstateret, at jeg i ti ud af tolv sager har fundet anledning til at udtale kritik af materialet, og jeg har bedt om forvaltningens bemærkninger hertil.

Min kritik går særligt på manglende (dokumentation for) børnefaglig undersøgelse i en sag samt, at de undersøgelser og handleplaner, der foreligger, på nærmere bestemte punkter ikke er i overensstemmelse med regler og praksis.

Jeg har konstateret, at der i nogle tilfælde ikke foreligger (dokumentation for) samtykke fra sagens parter til foranstaltningen om ophold på Rymarksvænge Ungecenter, at den børnefaglige undersøgelse ikke er blevet udarbejdet før, der blev truffet afgørelse om foranstaltningen, at den ikke blev afsluttet senest 4 måneder efter, at kommunen blev opmærksom på, at den unge kunne have behov for særlig støtte, og/eller at den ikke indeholder en vurdering af, om der skulle foretages en undersøgelse af eventuelle andre børn i familien.

Jeg har endvidere konstateret, at der i nogle tilfælde ikke foreligger dokumentation for, at handleplan blev udarbejdet, før der blev truffet afgørelse om foranstaltningen, at den ikke blev udarbejdet inden for 4-måneders-fristen, og/eller at den ikke indeholder en vurdering af, hvilke former for støtte der selvstændigt skulle iværksættes over for familien i forbindelse med, at den unge opholder sig uden for hjemmet og evt. i tiden efter den unges hjemgivelse, samt om familien er blevet tilbudt udarbejdelse af særskilt plan for støtten til forældrene i forbindelse med anbringelsen uden for hjemmet.

Mine konstateringer ligner meget Socialforvaltningens egne konstateringer i forbindelse med forvaltningens gennemgang af børne- og ungesager, jf. "Årsrapport vedrørende Kvalitetssikringsenhedens arbejde i 2009-2010" som forelagt Socialudvalget den 4. maj 2011.

Forvaltningens undersøgelser omhandlede udarbejdet børnefaglig undersøgelse, handleplan, opfølgning, journal samt formelle regler og krav, og forvaltningens konklusion var blandt andet, at der skal ske bedre inddragelse af familiens netværk, foreligge bedre dokumentation samt ske systematisk indarbejdelse af de forvaltningsretlige regler i sagsbehandlingen.

4. GENERELT OM RYMARKSVÆNGE UNGECENTER

RYMARKSVÆNGE UNGECENTER

Rymarksvænge Ungecenter består af tre afdelinger – Rymarksvænge Ungdomspension, afdelingen ”Værelserne” samt (udslusning) ”Hyblerne”.

Ungdomspensionen og den ene del af afdelingen ”Værelserne” er beliggende på adresserne Rymarksvej 11, 2900 Hellerup. Den anden del af afdelingen ”Værelserne” er beliggende på Griffenfeldsgade 44, 2200 København N. Ungdomspensionen og ”Værelserne” er for unge af begge køn i alderen 14 til 18 år. ”Hyblerne” er beliggende i henholdsvis Absalonsgade og Rantzausgade og er for unge af begge køn i alderen 15 til 23 år.

Centret, som er en del af Center for Udsatte og Kriminalitetstruede Unge (CUKU), er en selvejende institution med driftsoverenskomst med Københavns Kommune. Centret modtager ikke unge fra andre kommuner.

Rymarksvænge Ungdomspension

Ungdomspensionen er centrets døgninstitution, hvor de unge bor sammen, og der er pædagoger til stede 24 timer i døgnet. Ungdomspensionen har plads til op til otte unge ad gangen. På tidspunktet for inspektionen boede der fem unge på ungdomspensionen.

Målgruppen for ungdomspensionen er (jf. oplysningerne herom på ungecentrets hjemmeside) ”... kriminalitetstruede, normalt intelligente unge, som kan omgås andre på institutionen. De unge kan f.eks. have udviklings- og opmærksomhedsforstyrrelser, være selvskadende og/eller have konfliktfyldte familier. De unge kan derimod ikke have nylig, alvorlig, personfarlig kriminalitet, opføre sig stærkt truede på institutionen, have massive misbrugsproblemer eller psykiatriske diagnoser.”

Afdelingen ”Værelserne”

”Værelserne” er centrets tilbud til unge, som ikke har lyst til eller magter at være i et større fællesskab, og som er mere selvhjulpne. Tre er beliggende i Griffenfeldsgade 44, 2200 Nørrebro N, og tre er beliggende på Rymarksvej 11, 2900 Hellerup, i tilknytning til ungdomspensionen.

”Værelserne” har således plads til op til seks unge ad gangen. På tidspunktet for inspektionen boede der to unge på ”Værelserne” på Rymarksvej og fem unge på ”Værelserne” i Griffenfeldsgade.

På ”Værelserne” deler man køkkenet med øvrige andre unge, men derudover sørger hver enkelt for de daglige opgaver. I dag- og aftentimerne er der tre pædagoger tilknyttet. Der er ligesom Ungdomspensionen tale om et døgntilbud og derved tilknyttet personale hele døgnet.

Målgruppen for ”Værelserne” er (jf. oplysningerne herom på ungecentrets hjemmeside) ”... kriminalitetstruede, normalt intelligente unge i alderen 14-18 år, som hellere skal have ro end samvær. De unge kan for eksempel have truende eller selvskadende adfærd og/eller konfliktfyldte familieforhold. De unge kan derimod ikke for nyligt have begået alvorlig, personfarlig kriminalitet, have massive misbrugsproblemer, udviklings- eller opmærksomhedsforstyrrelser eller psykiatriske diagnoser.”

”Hyblerne”

”Hyblerne” er centrets tilbud til unge, som er i stand til at bo for sig selv med pædagogisk støtte efter behov. ”Hyblerne” var på tidspunktet for inspektionen beliggende i Absalonsgade og Rantzausgade på Nørrebro.

De unge bor ikke samlet, og relationen til udlejer og de øvrige beboere i ejendommen er helt ordinær. De unge må derfor leve op til de regler og normer, der gælder i almindelige lejemål.

Til "Hyblerne" er tilknyttet to socialpædagoger, hvoraf den ene bliver tilknyttet den unge som kontaktpædagog. Kontakten med de unge foregår både på hybelværelset og i de sammenhænge, som den unge indgår i, og hvor det er relevant, at medarbejderen deltager.

Udgangspunktet for det pædagogiske arbejde er den enkeltes behov, problemstillinger og ressourcer. Typisk vil omdrejningspunktet være støttende samtaler omkring den unges udvikling, etablering af arbejds- eller uddannelsesforløb, etablering af netværk og kontakt til fritidstilbud samt hjælp og rådgivning i forhold til den praktiske hverdag. Der tilstræbes et forpligtigende samvær med udgangspunkt i den unges behov baseret på relationen mellem den unge og medarbejderen.

Alle hyblerne administreres af FSB (Foreningen Socialt Byggeri). Efter afslutningen af en foranstaltning beholder den unge sin hybel, dog ikke hvis den unge er opsagt af FSB grundet manglende vedligeholdelse af lejemålet. Hvis lejemålet vedligeholdes, kan de unge med tiden optages på foreningens venteliste og således komme i betragtning til en større eller anden bolig i foreningens regi.

Målgruppen for "Hyblerne" er (jf. oplysningerne herom på ungecentrets hjemmeside) "... unge i alderen 15-23 år som skal begynde at bo for sig selv. De unge kan være kriminelle (dog ikke i bandekriminalitet), svagtbegavede (dog ikke retarderede), have misbrugsproblemer, udviklings- og opmærksomhedsforstyrrelser, truende adfærd, psykiatriske diagnoser, selvskadende adfærd og/eller konfliktfyldte familieforhold."

Ledelsen oplyste under det indledende møde, at ca. 50 procent af beboerne på ungdomspensionen og afdelingen "Værelserne" flytter videre til "Hyblerne", hvorfor Rymarksvænge Ungecenter har mulighed for at beholde de unge længere og følge dem, efter de er fyldt 18. år.

"Hyblerne" var grundet karakteren af boligformen, jf. ovenfor, ikke omfattet af inspektionen, som derfor alene omfattede ungdomspensionen og "Værelserne" (på begge de angivne adresser).

Målsætning, værdier, teorigrundlag og metoder

Af Rymarksvænges Ungecenters hjemmeside fremgår følgende om centrets målsætning, værdier, teorigrundlag og metoder:

"Rymarksvænges målsætning er at gøre unge i stand til at leve et godt voksenliv gennem pædagogisk arbejde med inddragelse af familie og netværk.

Det mål indebærer at:

- den unges negative handling og tænken ophører.
- den unge deltager i sunde sociale arenaer.
- den unge har uddannelse eller beskæftigelse med henblik på senere at blive selvhjulpne.

...

På Rymarksvænge lægger vi vægt på moralsk integritet, forstået som bl.a.

- positiv og lige ret til at deltage i det sociale og praktiske liv
- beskyttelse af den enkelte person
- den enkeltes ret til selvstændig udvikling og handlfrihed
- respekt og retfærdighed for individet
- solidaritet med dem, der behøver hjælp
- anerkendelse af hinanden

Rymarksvænges teoretiske grundlag trækker blandt andet på følgende indsigter:

- familien er ikke nødvendigvis det væsentligste sted for opdragelse af unge, opdragelsen foregår i samspil mellem forskellige arenaer, institutioner og netværk
- den unge er ikke et passivt objekt i arenaerne eller et isoleret individ, men præger selv den konkrete situation som en person-i-verden
- selvom man i nogle tilfælde kan iagttage at sociale mønstre går igen fra generation til generation, kan 'den sociale arv' ikke forudsige, hvordan det vil gå den enkelte unge.
- vi fokuserer både på risikofaktorer i den unges liv, altså de forhold der belaster et barn, og på samme tid arbejder vi med de sociale processer - risikoprocesser - som enten kan gøre problemet større eller mindre for barnet. En belastning tænkes altså altid som relativ og i stedet for kun at fokusere på at fjerne belastninger, arbejder vi på at skabe processer hvor de 'fortyndes'.

...

Når vi tilrettelægger pædagogiske metoder tager vi udgangspunkt i, at det i sig selv er en meget 'unormal' situation for et menneske at være anbragt udenfor hjemmet. Alligevel skal vi forsøge at genetablere et 'normalt' ungeliv for den enkelte, og det skal ske i forhold til de individuelle ressourcer og ønsker, som han eller hun har.

Vore pædagogiske metoder bygger på Eia Asen og Haim Omers teorier om tilstedeværelse og ikke-voldelig modstand, hvor man fx bruger 'konstruktiv stilhed' for at afvise verbale invitationer til konflikt og 'smeder mens jernet er koldt', idet vi forsinker voldsomme reaktioner, snarere end at 'tage konflikten'."

Retligt er der tale om et tilbud efter servicelovens § 67, stk. 1, jf. nugældende lovbekendtgørelse nr. 810 af 19. juli 2012 om social service (med senere ændringer), hvorefter kommunen skal sørge for, at der er det nødvendige antal pladser på døgninstitutioner for børn og unge, som på grund af sociale eller adfærdsmæssige problemer har behov for at blive anbragt uden for hjemmet. Kommunen skal herunder sørge for, at der på institutionerne er det nødvendige antal pladser og mulighed for ambulans behandling.

Målgruppen omfatter også børn og unge, som skal anbringes uden for hjemmet på grund af forhold hos forældrene, som gør, at de ikke kan tage vare på deres børn, f.eks. misbrug eller psykiske problemer, jf. vejledning nr. 11 af 15. februar 2011 (vejledning nr. 3 til serviceloven), pkt. 499.

I kapitel 2 i serviceloven er kommunernes og regionernes opgaver reguleret. Kommunalbestyrelserne skal således sørge for, at der er de nødvendige tilbud efter serviceloven, jf. servicelovens § 4, stk. 1, og kommunen kan opfylde sit forsyningsansvar ved brug af egne tilbud og ved samarbejde med andre kommuner, regioner eller private tilbud, jf. servicelovens § 4, stk. 2.

Det fremgår endvidere af § 67, stk. 4, at døgninstitutioner kan oprettes og drives af en kommune, jf. § 4, af en region, jf. § 5, eller som selvejende institutioner, som kommunalbestyrelsen eller regionsrådet indgår aftale med.

Rymarksvænge Ungecenter er, som anført, en sådan selvejende institution, som Københavns Kommune har indgået aftale (driftsoverenskomst) med.

Efter retssikkerhedslovens § 16, jf. nugældende lovbekendtgørelse nr. 930 af 17. september 2012 om retssikkerhed og administration på det sociale område, har kommunalbestyrelsen pligt til at føre tilsyn med, hvordan de kommunale opgaver løses, jf. retssikkerhedslovens § 15. Tilsynet omfatter både indholdet af tilbuddene og den måde, hvorpå opgaverne udføres.

Tilsynsforpligtelsen er endvidere uddybet i serviceloven. Af servicelovens § 148 fremgår det, at den visiterende kommune i alle tilfælde har den personrelaterede tilsynsforpligtelse med den enkelte borger. Dette gælder således uanset, om kommunen benytter egne eller andre tilbud.

Af servicelovens § 148a, stk. 1, fremgår det endvidere, at det er den stedlige kommunalbestyrelse, der fører det generelle driftsorienterede (institutionelle) tilsyn med tilbuddets personale, bygninger og økonomi.

Nærmere retningslinjer, for hvordan tilsynsforpligtelsen skal gennemføres, fremgår af vejledning nr. 73 af 3. oktober 2006 om retssikkerhed og administration på det sociale område (retssikkerhedsvejledningen), pkt. 361-376:

”...

Pligt til at føre tilsyn

361. Det er i § 16 i retssikkerhedsloven bestemt, at kommunalbestyrelsen har pligt til at føre tilsyn med, hvordan de kommunale opgaver løses. Pligten til at føre tilsyn gælder også for hjælp, som udføres af andre end ansatte i kommunen.

Det er op til kommunalbestyrelsen at tage stilling til, hvordan tilsynet konkret skal planlægges og udføres i kommunen. I disse overvejelser indgår en række forskellige aspekter, som beskrives i det følgende. Opregningen af de forskellige facetter ved tilsynsvirksomheden er ikke udtømmende.

Regionsrådet har pligt til at føre tilsyn med egne tilbud. Regionsrådets tilsynsforpligtelse fremgår af servicelovens § 5, stk. 7.

Tilsynets formål og udførelse

Formålet med at føre tilsyn

362. Formålet med at føre tilsyn er

- at påse, at borgerne får den hjælp, som de har ret til efter loven og efter de beslutninger, som kommunalbestyrelsen har truffet,
- at hjælpen er tilrettelagt og bliver udført på en faglig og økonomisk forsvarlig måde, og
- at forebygge ved at gribe korrigerende ind før mindre problemer udvikler sig til alvorligere problemer.

Tilsynsvirksomheden skal således opfylde forskellige formål i forhold til kommunens samlede virksomhed på det sociale område. Kernen i tilsynsforpligtelsen er, at myndighederne har pligt til at holde sig informeret om indhold og fremgangsmåde i tilbuddene, samt til at forholde sig til denne information i forhold til opgaver, formål og gældende lov.

Det er ikke et krav, at medlemmerne af kommunalbestyrelsen personligt udfører tilsynsvirksomhed, og typisk vil væsentlige dele af tilsynsvirksomheden blive udført af den kommunale administration, der ved rapporter informerer det politiske niveau i kommunen.

I praksis udøves tilsynet forskelligt. De hyppigst anvendte redskaber er

- virksomhedsplaner eller årsplaner, der udarbejdes ud fra politisk fastlagte mål og rammer for service- og kvalitetsniveau,
- ressourcestyring, hvorefter hjælpen udmåles efter kommunens overordnede mål og økonomiske rammer for området,
- serviceinformation med kommunens mål for området og oplysning om muligheder for at klage, og
- uddannelse og supervision af ledere.

I mange kommuner er det også praksis, at politikerne personligt - eventuelt med deltagelse af repræsentanter fra administrationen - regelmæssigt besøger institutioner m.v. og herved også personligt fører tilsyn med forholdene.

Aktivt tilsyn

363. Det er en del af pligten med at føre tilsyn, at kommunalbestyrelsen skal reagere, hvis medlemmer af kommunalbestyrelsen får informationer om, at der er eller kan være grundlag for kritik af hjælpen.

Modtages der fx oplysninger om, at plejen for beboere på et plejehjem tilsyneladende ikke er i orden, har kommunalbestyrelsen, medmindre informationerne er klart utroværdige,

pligt til at undersøge sagen og i givet fald at tage initiativ til at få rettet op på forholdene. Dette gælder hvad enten oplysningerne kommer fra forvaltningen, ansatte på institutionen, brugere, pårørende eller andre personer.

Løsningen af tilsynsopgaven forudsætter, at kommunalbestyrelsen - typisk gennem forvaltningerne - er opsøgende over for eventuelle problemer. Det kan ske ved, at der fastsættes procedurer og rutiner for kommunens tilsynsvirksomhed, fx beslutninger om, hvilke områder der løbende skal vurderes, hvilke der skal vurderes periodisk og principper for tilbagemeldinger til kommunalbestyrelsen.

Tilsyn kan udføres af andre end ansatte hos myndigheden

364. Det er ikke et krav, at en person, der udfører tilsyn og rapporterer om sine observationer, skal være ansat i kommunen.

Hvis en kommunalbestyrelse indgår aftaler med en person eller en organisation om at udføre et tilsyn - fx om at en familieplejeforening udfører tilsyn med børn anbragt efter serviceloven - bør det i aftalen nøje præciseres, hvad opgaven går ud på, og hvilke kriterier der skal lægges vægt på, når tilsynet udføres. Kommunen bevarer under alle omstændigheder det endelige ansvar, herunder ansvaret for at følge op på tilsynet, og myndigheden bør således løbende sikre sig, at tilsynet udføres helt i overensstemmelse med aftalen.

Svage grupper bør prioriteres

365. Når tilsynsvirksomheden prioriteres og planlægges, har det stor betydning, at kommunalbestyrelsen er særlig opmærksom på former for hjælp, der er rettet til personer, som ikke - eller kun meget vanskeligt - selv kan reagere over for urimelige forhold. Det kan dreje sig om psykisk handicappede eller om stærkt fysisk handicappede, som kan være i et sådant afhængighedsforhold til personalet, at en mulig kritik kan have vanskeligt ved at komme frem. Børn anbragt uden for hjemmet kan også betragtes som en svag gruppe.

Brugerindflydelse og tilsyn

366. Det er i § 16 i serviceloven bestemt, at kommunen skal sørge for, at brugerne af tilbud efter serviceloven får mulighed for at få indflydelse på, hvordan tilbuddene tilrettelægges og udnyttes. Brugere - og deres pårørende - har personlige og direkte oplevelser af, hvordan hjælpen efter deres opfattelse fungerer. Derfor kan der fra brugerne komme vigtig viden, herunder signaler om, at der kan være noget galt, og at der er brug for forbedringer.

En effektiv brugerindflydelse, hvor der lægges vægt på tilbagemeldinger fra beboerråd eller pårørenderåd til kommunalbestyrelsen, kan derfor også i forhold til svage grupper indgå som en vigtig del af tilsynsindsatsen.

Servicestrategi, opfølgingsredegørelser og kvalitetsstandarder

367. Efter den kommunale styrelseslov skal kommuner udarbejde en servicestrategi, og efter serviceloven kan socialministeren fastsætte regler om, at kommunen skal udarbejde kvalitetsstandarder for tilbud efter loven. Disse informationer giver en beskrivelse af kommunens tilbud. Veludformede servicestrategier eller kvalitetsstandarder, som borgerne kan forstå og forholde sig til, giver borgeren et godt grundlag for at forholde sig til de tilbud, der er. Se endvidere om sammenlignelig brugerinformation på Indenrigs- og Sundhedsministeriets hjemmeside, og om Tilbudsportalen på www.Tilbudsportalen.dk. Hermed bliver det også nemmere at give kommunen, eller de lokale politikere kvalificerede tilbagemeldinger om, hvorvidt de forskellige former for hjælp lever op til lovens krav og den standard, som kommunalbestyrelsen har besluttet for hjælpen på de enkelte områder. Borgernes og brugernes reaktioner - positive eller negative - kan herved blive en vigtig del af grundlaget for tilsynet.

*Opgaver, der udføres af andre
Tilsynet omfatter alle tilbud*

368. Tilsynspligten omfatter såvel tilbud, som kommunens egne ansatte udfører, som hjælp, der udføres af andre, fx en selvejende institution, en puljeordning eller andre private. Kommunalbestyrelsen har altid ansvaret for løsningen af opgaverne uanset hvem, der konkret udfører opgaven.

Aftaler om at udføre sociale opgaver

369. Når en social opgave skal udføres af en selvejende institution eller en privat virksomhed, er det vigtigt, at aftalen ikke kun beskriver de økonomiske vilkår og den kvalitet, som ydelsen skal have, men at det også af aftalen fremgår, at kommunen har ret til, og vil gøre brug af, at føre tilsyn med ydelsen i form af en løbende kontrol med, at ydelsen svarer til den aftalte kvalitet. Det bør også af aftalen fremgå, at myndigheden har ret til uanmeldt at føre tilsyn. Se om indgåelse af aftaler med private i punkt 337. Det bør også fremgå af aftalen, jf. § 43, stk. 2, at leverandøren forpligter sig til at følge reglerne i offentlighedsloven og forvaltningsloven. (Se punkt 352-358 og 462.)

Tilbud uden for kommunen

370. Hvis en kommune eller en region har et tilbud beliggende uden for kommunen eller regionen, bør kommunalbestyrelsen og regionsrådet være særligt opmærksomme på behovet for at føre tilsyn. De tilbud som der her tænkes på, er de tilbud i andre kommuner, som kommunens borgere benytter uden at få ny opholdskommune, fx dagtilbud eller midlertidige døgnophold. Det skal herved anbefales, at kommunerne er behjælpelig med at føre tilsyn med »fremmede tilbud«, som er beliggende i egen kommune. Det anbefales, at der indgås aftaler om tilsyn, herunder om hyppighed, tilbagemeldinger m.v.

Tilsyn med økonomi

371. Kommunalbestyrelsen og regionsrådet bør stille krav til budgetter og regnskaber, således at de giver mulighed for at gennemskue de økonomiske forhold. Dette gælder, når opgaverne udføres af egen forvaltning, og det gælder også, når opgaverne udføres af andre. Navnlig når en opgave udføres af andre, kan der være grund til at være ganske særlig opmærksom på muligheden for at kunne gennemskue de økonomiske forhold. Hvis der er tale om sammensatte former for hjælp - fx et døgntilbud til unge eller et bofællesskab for personer med psykiske handicap - kan det være ganske vanskeligt alene ud fra regnskaber m.v. at vurdere, om den samlede drift foregår økonomisk ansvarligt, og om den leverede ydelse svarer til forudsætningerne for bevillingen eller aftalen.

I disse tilfælde kan der være særligt brug for konstaterbare specifikationer af krav til indhold og kvalitet af ydelsen bl.a. som grundlag for tilsyn med økonomien. Det kan ske i form af fx forudgående beskrivelser i udbudsmateriale, delegationsrammer og bevillings- og aftaleforudsætninger.

Der er i mange kommuner udviklet redskaber hertil, fx i form af årsberetninger og virksomhedsplaner for institutioner, serviceinformationer, rapporteringssystemer og i nogle tilfælde gennem repræsentation i eller samarbejdsprocedurer med relevante bestyrelser m.v.

Revision

372. I forbindelse med det økonomiske aspekt af tilsynet bør kommunalbestyrelser og regionsråd i revisionsinstruksen stille krav til revisionen. Der kan stilles krav til revisors kvalifikationer, fx registreret revisor, statsautoriseret eller andet anerkendt revisionsfirma. Det er vigtigt at sikre sig en uafhængig revision. Der kan ligeledes stilles krav til indholdet i revisionen, således at den ikke kun omfatter en finansiel revision, men også en kritisk-økonomisk revision. Det vil sige, at revisor får pligt til at redegøre for og vurdere, om der ved driften af institutionen er taget skyldige økonomiske hensyn, dvs.:

- Sparsommelighedsaspektet. Om goder og tjenesteydelser er erhvervet på den mest økonomiske måde under hensyn til kvalitet og kvantitet.
- Produktivitetsaspektet. Om der er et optimalt forhold mellem ressourceanvendelsen og udbyttet.
- Effektivitetsaspektet. I hvilket omfang man har nået de mål og udløst de virkninger, som var tilsigtet med ressourceanvendelsen.

I forbindelse med det økonomiske aspekt af tilsynet kan kommunalbestyrelsen eller regionsrådet inddrage sin egen revisor som rådgiver eller konsulent som led i tilsynet eller i forbindelse med at fastsætte krav til indholdet i tilsynet.

Kommunerne (og staten) i jobcenteret får fra den 1. januar 2007 pligt til hvert år at udarbejde en resultatrevision, der viser resultater og effekter af beskæftigelsesindsatsen, herunder en angivelse af de besparelser, der kan opnås ved en mere effektiv beskæftigelsesindsats.

Kapitel 38

Regler om tilsyn i serviceloven

373. De generelle bestemmelser i § 16 i retssikkerhedsloven om tilsyn er på enkelte områder suppleret af særlige bestemmelser om forudgående generel godkendelse af opholdssteder og botilbud, dvs. servicelovens § 142, stk. 5, om opholdssteder for børn og unge og servicelovens § 144 om visse botilbud til voksne.

Disse godkendelser er udformet som en driftsrelateret godkendelse suppleret med et løbende driftsrelateret tilsyn, som omhandler den fortsatte tilstedeværelse af forudsætningerne for den oprindelige godkendelse. Det personrelaterede tilsyn tilkommer fortsat den anbringende kommune.

Der henvises til bekendtgørelsen om godkendelse af og tilsyn med private opholdssteder og private botilbud.

Andre regler i serviceloven Tilsyn med børns levevilkår

374. Kommunen har efter § 146 stk. 1, i serviceloven pligt til at føre tilsyn med de forhold, som børn og unge i kommunen lever under. Dette tilsyn har generel karakter, og det omfatter alle de forhold, der har betydning for børns og unges levevilkår i lokalområdet, fx trafik og boligforhold. Dette tilsyn skal kommunen, jf. servicelovens § 146 stk. 2, føre på en sådan måde, at kommunen så tidligt som muligt kan få kendskab til tilfælde, hvor der må antages at være behov for særlig støtte til et barn eller en ung under 18 år.

Tilsyn med anbragte børn

375. I servicelovens kapitel 26, er det fastsat, at når kommunen anbringer et barn eller en ung uden for hjemmet, skal kommunen føre et løbende tilsyn med barnets eller den unges forhold. Det gælder også, når anbringelsesstedet ligger i en anden kommune. Det generelle tilsyn med private anbringelsessteder føres af beliggenhedskommunen, som har godkendt opholdsstedet.

Tilsyn i plejehjem m.v.

376. I servicelovens kapitel 26 findes der også regler om tilsyn med at de kommunale opgaver efter §§ 83 og 86 (personlig og praktisk hjælp mv.) løses i overensstemmelse med de afgørelser, som kommunen har truffet. Endvidere skal kommunalbestyrelsen hvert år foretage mindst ét anmeldt og ét uanmeldt tilsynsbesøg i plejehjem og plejeboliger. Reglerne i § 151 er beskrevet i Socialministeriets orienteringsskrivelse af 29. maj 2001 om ændring af lov om social service, lov om retssikkerhed og administration på det sociale område og lov om embedslægeinstitutioner m.v. (Tilsyn med indsatsen overfor ældre m.v.). (Se også punkt 370.)

...”

Kommunen skal således aktivt påse, at borgerne og brugerne får den hjælp, de har krav på, og at hjælpen har den kvalitet i udførelsen, som myndighederne har besluttet, at den skal have.

Det er op til den enkelte kommune at beslutte, hvordan tilsynsforpligtelsen konkret skal udføres og planlægges.

Københavns Kommune har inden for børneområdet endvidere vedtaget en nærmere beskrevet politik samt standarder for god sagsbehandling. Om udsatte børn, unge og deres familier er på kommunens hjemmeside anført følgende:

”Københavns Kommune arbejder målrettet på, at udsatte børn og unge skal få en opvækst med trivsel og gode vilkår, og samme muligheder for udvikling og succes i voksenlivet som andre børn og unge.

Socialforvaltningen i Københavns Kommune yder særlig støtte til ca. 4000 socialt udsatte børn og unge hvert år. Af disse er ca. 1400 anbragt uden for hjemmet i kortere eller længere tid. De resterende modtager forskellige former for forebyggende indsatser. Hertil kommer alle dem, der benytter vores åbne og anonyme tilbud.

For at yde den bedst mulige indsats, er det vigtigt, at vi har klare mål og retninger for vores arbejde. Det skal stå klart for alle, både hvad vi ønsker at opnå for de børn, unge og familier, som har behov for vores hjælp, og hvordan vi konkret vil arbejde på at nå målene. For at sikre dette har Socialforvaltningen udarbejdet, og er i fuld gang med at implementere *Københavns Kommunes strategi for udvikling af arbejdet med udsatte børn 2012-2014*. Til at opnå de intentioner og hensigter strategien opstiller,

- Udvikler, afprøver og evaluerer vi en lang række *socialfaglige metoder og redskaber*.
- Lærer og styrer vi efter det, der virker. Dette kalder vi for *effektstyring og -læring*.
- Dokumenterer og deler vi den viden vi oparbejder i en lang række *publikationer*.
- Samarbejder vi med almenområdet, således at udsatte børn og unge *inkluderes* i dagtilbud, skole og SFO

Kombineret med den store indsats, som alle medarbejderne leverer hver dag, tror vi på, at vi er godt på vej til at sikre, at de Københavnske udsatte børn og unge i lighed med andre børn og unge får muligheder for at udfolde og udvikle sig, får en opvækst med trivsel og gode vilkår og får mulighed for samme grad af succes i voksenlivet som andre børn og unge.”

Om strategien er desuden anført følgende:

“... ”

Strategi 2012-2014 sætter retning og opstiller konkrete mål for den fortsatte udvikling af Socialforvaltningens arbejde med at sikre, at udsatte børn og unge får en opvækst med trivsel og mulighed for samme grad af succes i voksenlivet som andre børn og unge. Dette sker ved,

- At hjælpe udsatte børn og unge så tidligt som overhovedet muligt, fordi forskning viser, at vi hjælper børnene bedst ved at sætte ind, mens problemerne er små.
- At sikre, at udsatte børn får en kvalificerende skolegang, fordi det er en af de væsentligste forudsætninger for, at de kommer godt videre i livet.
- At udsatte børn og unge holdes ude af kriminalitet.

Strategi 2012-2014 er bundet op på de tre overordnede, politisk vedtagne mål for udviklingen af området. Målene er konkrete nedslagspunkter, som viser i hvilken grad Socialforvaltningen er med til at indfri det overordnede mål om, at udsatte børn og

unge i lighed med andre børn og unge får muligheder for at udfolde og udvikle sig, får en opvækst med trivsel og gode vilkår og får mulighed for samme grad af succes i voksenlivet som andre børn og unge.

Om fokusområde I i strategien – benævnt ”Tidlig indsats i forhold til udsatte børn og unge” er anført følgende:

”Al forskning og erfaring viser, at en tidlig opsporing af udsatte børn og unge og en tidlig indsats er afgørende for, at barnet eller den unge senere i livet kan udvikle sig positivt. Derfor sætter vi i Københavns Kommune med Strategi 2012-2014 fokus på at udvikle og kvalificere den tidlige og forebyggende indsats overfor udsatte børn og unge.

En tidlig indsats inkluderer både en tidlig indsats, inden der er behov for at iværksætte egentlige foranstaltninger, men også en iværksættelse af foranstaltninger på et tidligt tidspunkt i problemudviklingen, så det undgås, at barnets, den unges eller familiens problemer udvikler sig yderligere.

Et væsentligt element i begge former for tidlig indsats er, at Socialforvaltningen identificerer og får kendskab til familier med sociale vanskeligheder så tidligt som muligt, så der er mulighed for at hjælpe enten i form af råd og vejledning eller iværksættelse af foranstaltninger. Erfaring viser, at det kræver, at vi samarbejder tæt med de personer, der er omkring barnet og familien, da de ofte er de første til at opdage vanskelighederne, typisk personale i daginstitutioner, skoler og sundhedsplejen.

Et andet vigtigt element i en tidlig indsats er, at familien, barnet/den unge og andre aktører omkring familien (både professionelle og private) inddrages aktivt og ansvarliggøres i forbindelse med løsningen af barnets/den unges og familiens vanskeligheder, da disse sjældent knytter sig til barnet/den unge alene, og da familien eller netværket omkring barnet ofte er centrale i forhold til at finde gode, holdbare løsninger, som de tager ejerskab for.

Samtidig skal der være sammenhæng i indsatsen for det enkelte barn, den unge og familie. Det forudsætter at sammenhængskraften på tværs af forskellige forvaltninger og eksterne samarbejdspartnere styrkes og at Socialforvaltningen arbejder tæt sammen med andre aktører, der har med barnet, den unge og familien at gøre. Heriblandt Børne- og Ungdomsforvaltningen hvor lærere, pædagoger og sundhedsplejersker er vigtige samarbejdspartnere i forhold til at sikre gode og holdbare indsatser og løsninger både i det forebyggende arbejde, og når der oprettes en sag i Socialforvaltningen. Derudover er andre vigtige samarbejdspartnere Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen, Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center, frivillige organisationer og fritidstilbud mv.

Endelig vil Socialforvaltningen som et led i en tidlig indsats gerne blive bedre til at håndtere børn og unge i begyndende vanskeligheder på en måde, så der tages hånd om årsagerne til vanskelighederne, samtidig med at barnet/den unge – i det omfang det er muligt - fastholdes i almenområdets tilbud, f.eks. daginstitution, skole eller fritidstilbud. I forbindelse med dette inklusionsperspektiv er Børne- og Ungdomsforvaltningen ligeledes en tæt og vigtig samarbejdspartner. Børne- og Ungdomsforvaltningen har med specialreformen netop sat fokus på tidlig indsats og inklusion og arbejder på at skabe åbne og udviklingsorienterede miljøer, hvor alle børn og unge oplever sig som aktive deltagere i fællesskabet, og hvor en helhedsorienteret indsats er i fokus. Socialforvaltningens fokus på tidlig indsats og inklusion ligger således i tråd med Børne- og Ungdomsforvaltningens strategi for området.”

5. BEBOERNE

På tidspunktet for inspektionen var den yngste beboer på ungdomspensionen 15 år, og den ældste beboer på afdelingen "Værelserne" var 18 år.

Målgruppen for beboerne på henholdsvis ungdomspensionen og "Værelserne" fremgår ovenfor (indledningsvist i kapitel 4).

De unge kommer som oftest fra eget hjem, og de kommer geografisk fra Københavns Kommune. På tidspunktet for inspektionen var alle beboerne frivilligt anbragt.

5.1 Visitering

Serviceoven indeholder regler om blandt andet undersøgelse af børn og unges forhold, hvis det må antages, at barnet eller den unge trænger til særlig støtte, samt om udarbejdelse af handleplan, inden der træffes afgørelse om foranstaltninger.

Jeg modtog i forbindelse med inspektionen materiale (herunder § 50-undersøgelser og handleplaner) for de unge, som på tidspunktet for inspektionen boede på henholdsvis ungdomspensionen og afdelingen "Værelserne". Materialet er udarbejdet på forskellige tidspunkter, hvorfor jeg i forbindelse med min gennemgang af dette, jf. nedenfor under 5.3, har anført, hvis særlige forhold har gjort sig gældende i forhold til de regler, som var gældende på tidspunktet for inspektionen, jf. straks nedenfor og det under punkt 5.2 anførte.

Det fremgik af dagældende servicelovs § 50, stk. 1, (jf. lovbekendtgørelse nr. 1096 af 21. oktober 2010 – nu historisk), at kommunalbestyrelsen, hvis det måtte antages, at et barn eller en ung trængte til særlig støtte, herunder på grund af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, skulle undersøge barnets eller den unges forhold. Afgørelsen skulle som udgangspunkt træffes med samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og den unge, hvis han eller hun var fyldt 15 år. (Der var mulighed for at gennemføre en undersøgelse uden samtykke efter § 50, stk. 9, og efter § 51).

Dagældende servicelovs § 50, stk. 2-4, bestemte følgende om, hvad en undersøgelse skulle indeholde m.m.:

"§ 50

...

Stk. 2. Kommunalbestyrelsens undersøgelse, jf. stk. 1, skal anlægge en helhedsbetragtning, der skal omfatte barnets eller den unges

- 1) udvikling og adfærd,
- 2) familieforhold,
- 3) skoleforhold,
- 4) sundhedsforhold,
- 5) fritidsforhold og venskaber og
- 6) andre relevante forhold.

Stk. 3. I sin undersøgelse skal kommunalbestyrelsen afdække ressourcer og problemer hos barnet, familien og netværket. For unge, der er fyldt 15 år, skal undersøgelsen afdække de særlige forhold, der skal indgå ved valg af indsats for denne aldersgruppe, jf. § 52 og § 76.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen skal som led i undersøgelsen inddrage de fagfolk, som allerede har viden om barnets eller den unges og familiens forhold. Dette kan ske ved at inddrage sundhedsplejersker, pædagoger, psykologer, lærere eller andre, jf. § 49. Hvis det er nødvendigt, skal kommunen lade barnet eller den unge undersøge af en læge eller en autoriseret psykolog.

Stk. 5. Undersøgelsen må ikke være mere omfattende, end formålet tilsiger, og skal i øvrigt gennemføres så skånsomt, som forholdene tillader."

Efter lovens § 50, stk. 6, skulle undersøgelsen resultere i en begrundet stillingtagen til, om der var grundlag for at iværksætte foranstaltninger til støtte for barnet eller den unge, og i givet fald hvilke. En af de mulige foranstaltninger var efter § 52, stk. 3, nr. 8, anbringelse af barnet eller den unge uden for hjemmet på et anbringelsessted, jf. § 66. Dette kunne f.eks. være en institution som Rymarksvænge Ungecenter.

Efter lovens § 50, stk. 7, skulle undersøgelsen som udgangspunkt afsluttes senest 4 måneder efter, at kommunen blev opmærksom på, at et barn eller en ung kunne have behov for særlig støtte, og kommunen skulle vurdere, om der skulle foretages en undersøgelse af eventuelle andre børn i familien, jf. dagældende § 50, stk. 8.

Inden der træffedes afgørelse om foranstaltninger efter bl.a. § 52, skulle der ifølge dagældende servicelovs § 140, stk. 1, udarbejdes en handleplan. Betød hensynet til barnet eller den unge, at man ikke kunne vente på, at der blev udarbejdet en handleplan, var det tilstrækkeligt kortfattet at angive formålet med foranstaltningen. Kommunalbestyrelsen havde så ansvaret for snarest muligt og senest inden 4 måneder at opstille en handleplan.

Når et barn eller en ung skulle anbringes uden for hjemmet, skulle der således som udgangspunkt foreligge en undersøgelse af barnets forhold efter § 50 og en handleplan for det videre forløb efter § 140.

Reglerne fremgår stort set uændrede i dag, jf. lovbekendtgørelse nr. 810 af 19. juli 2012 (med senere ændringer), og undersøgelsen i nugældende servicelov betegnes en *børnefaglig undersøgelse*. Særligt vedrørende samtykke til en børnefaglig undersøgelse fremgår i dag (af § 50, stk. 5), at undersøgelsen skal indeholde "... oplysninger om, hvordan forældremyndighedsindehaveren og barnet eller den unge stiller sig til foranstaltningerne...".

Det er således ikke længere et krav, at der foreligger et decideret samtykke i sagen.

Siden foråret 2010 er visitation til Rymarksvænge Ungecenter foregået via Center for Udsatte og Kriminalitetstruede Unge (CUKU).

Det fremgår af oplysningerne på CUKU's hjemmeside, at det overordnede ansvar for visitationen i CUKU er centerledelsens. Arbejdet med at tage imod henvendelserne, yde den første rådgivning og koordinere visitationen varetages primært af en visitationskoordinator ved CUKU i tæt samarbejde med forstanderen eller socialrådgiverne i ungecentret.

Konkret foregår visitationen således på den måde, at sagsbehandleren ved socialcentret, hvor den unge har en sag, kontakter CUKU, som herefter – såfremt Rymarksvænge Ungecenter vurderes at være rette valg for den unge – sender relevante akter til ungecentret.

På Rymarksvænge Ungecenter får den unge en kontaktpædagog. Kontaktpædagogen varetager kontakt til forældre og sagsbehandler og understøtter den unge i at få en hverdag til at hænge sammen.

Derefter tildeles et værelse, som er møbleret, men de unge er også velkomne til at medbringe egne møbler. Sengelinned, dyne osv. skal de unge selv have med, og sagsbehandler kan ofte hjælpe med at skaffe det.

Ophold i ungdomspensionen og "Værelserne" koster (jf. oplysningerne herom på ungecentrets hjemmeside) 1.475,41 kr. i døgnet, hvilket dækker over døgntilsyn, aktiviteter, kost-, lomme- og tøjpenge, 2-zoners månedskort, fitnesskort og medlemskab af ungdomsklubben.

Ophold i "Hyblerne" koster 12.529 kr. om måneden, hvilket dækker husleje, lønudgifter til medarbejdere samt aktiviteter.

Børnefamiliecenter København afholder udgifterne til depositum, rådighedsbeløb til den unge i henhold til aktivloven og andre udgifter efter aftale.

5.2 Handleplaner

Det fremgik af dagældende servicelovs § 140, at der for blandt andre den persongruppe, som inspektionen omfatter, skulle udarbejdes en handleplan, inden der blev truffet afgørelse om foranstaltninger efter § 52 og § 76 i serviceloven.

Dagældende servicelovs § 140, stk. 3 og 4, bestemte følgende om, hvad en handleplan skulle indeholde, og hvordan den skulle udarbejdes:

”§ 140

...

Stk. 3. En handleplan skal angive formålet med indsatsen, og hvilken indsats der er nødvendig for at opnå formålet. Handleplanen skal bygge på de undersøgelser, der er gennemført, jf. § 50, og opstille mål og delmål i forhold til barnets eller den unges

- 1) udvikling og adfærd,
- 2) familieforhold,
- 3) skoleforhold,
- 4) sundhedsforhold,
- 5) fritid og venskaber og
- 6) andre relevante forhold.

Stk. 4. En handleplan skal endvidere angive indsatsens forventede varighed. I sager om anbringelse uden for hjemmet, jf. § 52, stk. 3, nr. 8, og § 58, skal en handleplan tillige angive, hvilke former for støtte der selvstændigt skal iværksættes over for familien i forbindelse med, at barnet eller den unge opholder sig uden for hjemmet, og i tiden efter barnets eller den unges hjemgivelse.”

Det fremgår af pkt. 294 i den nævnte vejledning nr. 3 til serviceloven om særlig støtte til børn og unge og deres familier, at formålet med § 140 i serviceloven er at sikre, at handleplanen på en klar og konkret måde angiver både formål og mål for indsatsen over for barnet eller den unge. Handleplanen skal desuden sikre en tilstrækkelig systematik i disse sager, sikre en god opfølgning på effekterne af indsatsen, give familien et overblik over sagens forløb og give en konstruktiv overlevering af sagen ved et eventuelt sagsbehandlerskift.

Følgende fremgår endvidere af pkt. 295 i vejledningen:

”Handleplanen skal, jf. servicelovens § 140, stk. 5, angive formålet med indsatsen, og hvilken indsats der er nødvendig for at opnå formålet. Handleplanen skal tage udgangspunkt i resultaterne af den børnefaglige undersøgelse af barnets eller den unges forhold, der er gennemført efter servicelovens § 50 og skal i forhold til de problemer, der er afdækket i undersøgelsen, indeholde konkrete mål for barnets eller den unges trivsel og udvikling. Målene skal være i overensstemmelse med det overordnede formål med støtten, jf. servicelovens § 46.

Herudover skal der i handleplanen for unge, der er fyldt 16 år, opstilles konkrete mål for den unges overgang til voksenlivet, så den unge bliver så godt forberedt på senere at leve en så selvstændig voksentilværelse som muligt. Der bør i forbindelse med fastsættelsen af disse mål indgå overvejelser om, hvilket forløb den unge bør have før og efter sin 18 års fødselsdag, herunder være fokus på hvilke konkrete initiativer, der er nødvendige for at sikre en god overgang. I forlængelse heraf vil det være særligt relevant at have fokus på, hvordan det sikres, at den unge tilegner sig de nødvendige kompetencer for at kunne klare sig selv. Der kan f.eks. være tale om et særligt fokus på fastholdelse i uddannelse, fremtidige jobmuligheder, husholdningsøkonomi, tøjvask mv.

I forbindelse med den børnefaglige undersøgelse efter servicelovens § 50 skal kommunalbestyrelsen afdække barnets eller den unges forhold inden for seks faste punkter (jf. kapitel

12). Kravet i servicelovens § 140, stk. 5 betyder, at kommunalbestyrelsen i forbindelse med udarbejdelsen af handleplanen skal opstille konkrete mål for barnets eller den unges udvikling og trivsel i forhold til de eventuelle problemer, der er afdækket under hvert af disse punkter. I det omfang, der under et af punkterne ikke har vist sig at være forhold, der fremadrettet er behov for at have fokus på, skal der ikke opstilles konkrete mål i relation til det pågældende punkt.

Da handleplanen dermed alene skal berøre de punkter, hvor den børnefaglige undersøgelse har afdækket problemer, er der behov for jævnligt at genoverveje, hvilke punkter der er relevante at have fokus på i indsatsen over for et barn eller en ung. Det skyldes bl.a., at der med tiden kan opstå nye behov hos barnet eller den unge. F.eks. vil det for et 3-årigt barn ikke være nødvendigt at fokusere på skolegang i handleplanen, men når barnet bliver 6 år, kan det meget nemt blive relevant at have fokus herpå. Derfor skal kommunalbestyrelsen i forbindelse med revision af handleplanen, jf. servicelovens § 70, stk. 3, overveje, hvorvidt nogle af de punkter som hidtil ikke har været relevante i forhold til det enkelte barn nu er relevante (jf. punkt 345).

Kravet om konkrete mål betyder f.eks., at man ved beslutning om at anbringe et barn uden for hjemmet skal angive, hvilke forhold ved barnets eller den unges situation opholdet uden for hjemmet skal hjælpe med til at forbedre. Det kan eksempelvis angives, om det er barnets egne problemer eller forholdet til forældrene eller helt andre forhold, der fører til, at barnet i en periode anbringes uden for hjemmet. Og det skal angives præcist, hvad der skal ske i forhold til problemerne, herunder i forhold til de ressourcer, der ønskes bevaret eller videreudviklet. Dermed bliver det lettere at følge op på effekterne af indsatsen.

En klar sammenhæng mellem behov og indsats betyder, at man har et godt udgangspunkt for at styrke kontinuiteten i den enkelte sag. En tæt sammenhæng mellem undersøgelse, handleplan og opfølgning sikrer, at man undgår foranstaltninger, som ikke giver de ønskede forbedringer af situationen. Først og fremmest fordi man i højere grad kan vælge den rette foranstaltning allerede fra starten, men også fordi man bedre kan vurdere, hvornår indsatsen bør ændres. Der skal således være faglige argumenter for at ændre i indsatsen eller i handleplanen. Ændringerne kan f.eks. være begrundet i, at mål er nået hurtigere end forudsat, eller at sagens udvikling viser, at målene alligevel ikke kan nås med den valgte indsats.

Handleplanens målsætninger skal derfor anføres så specifikt som muligt. Det betyder bl.a., at handleplanen skal give præcise og konkrete anvisninger på, hvad der skal ske i forhold barnets eller den unges problemer. Det er f.eks. ikke tilstrækkeligt alene generelt at skrive, at der skal arbejdes på at forbedre barnets eller den unges relationer til jævnaldrene. Det bør fremgå, hvad der konkret skal ske, dvs. hvordan der skal arbejdes med barnets eller den unges relationer til jævnaldrene. Og det bør også fremgå konkret, hvad målet er, dvs. i dette tilfælde hvad det er, man vil opnå med indsatsen i forhold til barnets eller den unges relationer til jævnaldrene. Indsatsen og målsætningerne skal med andre ord beskrives så præcist, at de giver konkrete anvisninger på, hvad der skal ske i sagen. Samtidig skal målene også beskrives så præcist, at det er muligt for både barnet og den unge, familien, kommunen og personalet i de enkelte foranstaltninger at vurdere sagen og tage stilling til, om og hvornår målene er opnået.

En god handleplan med konkrete mål betyder således, at det bliver lettere for både barnet eller den unge og familien at danne sig et overblik over forløbet og forstå sammenhængen mellem de forskellige tiltag. Endelig betyder mere præcise beskrivelser af målene, at kommunalbestyrelsen får bedre muligheder for at foretage effektvurderinger og evalueringer. En klar beskrivelse af målene er således den første forudsætning for at kunne vurdere, om en foranstaltning bidrager til, at målene bliver nået. Dermed sikres ikke alene en bedre kvalitet i den enkelte sag, men også bedre muligheder for generelt at forbedre indsatsen via mere tværgående viden om effekterne af forskellige foranstaltninger.”

Efter reglen skulle (skal) handleplanen tage udgangspunkt i resultaterne af den børnefaglige undersøgelse af barnets eller den unges forhold, jf. § 50, og handleplanen skulle opstille mål og delmål i forhold til de seks forhold, som indgik i undersøgelsen.

Det var (er) op til kommunalbestyrelsen at fastsætte retningslinjer for udarbejdelsen af mål i handleplanen. Målene skulle dog anføres så specifikt som muligt, så det er tydeligt, hvad formålet med indsatsen er, og så det er muligt at vurdere indsatsens effekt. En tæt sammenhæng mellem den børnefaglige undersøgelse, handleplanen og opfølgningen sikrer, at man undgår foranstaltninger, som ikke har den ønskede effekt.

Efter inspektionen anmodede jeg den 16. marts 2011 om at få tilsendt kopi af udarbejdede § 50-undersøgelser og handleplaner for de unge, som på tidspunktet for inspektionen boede på Ry-marksvænge Ungecenter, henholdsvis ungdomspensionen og afdelingen "Værelserne".

Baggrunden for min anmodning var, at ledelsen og personalet under inspektionen gav udtryk for, at der manglede § 50-undersøgelser og/eller handleplaner inden iværksættelsen af foranstaltningen (skønsmæssigt angivet til 2 ud af 5 sager svarende til 40 procent), samt at indholdet af foreliggende handleplaner var for generelt og overordnet formuleret.

Jeg modtog den 29. april 2011 brev af 26. april 2011 vedlagt en del af det nævnte materiale. Den 28. og 30. juni samt 8. juli 2011 modtog jeg endvidere yderligere materiale, idet det først modtagne under min gennemgang havde vist sig ufuldstændigt. Jeg modtog i alt materiale vedrørende 12 unge – i det følgende benævnt A-L.

Jeg modtog desuden i januar 2012 i forbindelse med udarbejdelsen af den foreløbige rapport følgende yderligere oplysninger fra forvaltningen:

“Socialforvaltningen kan oplyse, at der er et løbende fokus på at forbedre samarbejdet og dialogen mellem Børnefamiliecenter København, og forvaltningens institutionstilbud. I 2010 ændrede forvaltningen visitationen til institutionstilbuddene (som beskrevet i den foreløbige rapport i afsnit 5 Beboerne). For at styrke visitationen yderligere har forvaltningen efterfølgende udarbejdet et nyt visitationsforklæde, hvor det præciseres, at § 50 undersøgelser og handleplaner, som udgangspunkt altid skal vedlægges alle nye henvendelser til institutionscentrenes visitationskoordinatorer. Formålet er blandt andet, at sikre at institutionerne som hovedregel kan orientere sig i § 50 undersøgelser, og handleplaner for nye beboere.”

I marts 2012 modtog jeg endelig sagernes fulde materiale, som er indgået i undersøgelsen.

5.3 Modtaget materiale

Jeg vil i det følgende gennemgå det modtagne materiale med henblik på en vurdering af, om foreliggende § 50-undersøgelser og handleplaner på nærmere bestemte punkter er i overensstemmelse med regler og praksis.

Min gennemgang af materialet er ikke sket med henblik på en vurdering af de konkrete afgørelser om foranstaltningen (ophold på Ry-marksvænge Ungecenter), idet jeg som borgerrådgiver kan behandle klager over kommunens sagsbehandling, personalets optræden og udførelsen af praktiske opgaver samt klager over diskrimination, jf. vedtægt for Borgerrådgiveren, § 7, stk. 2, men derimod ikke har mulighed for at tage stilling til spørgsmål, der kan indbringes for lovhjemlede klageorganer, jf. vedtægtens § 7, stk. 3, nr. 3.

Jeg har vurderet det modtagne materiale på disse punkter:

- Foreligger der samtykke til foranstaltningen fra sagens parter
- er der udarbejdet en § 50-undersøgelse, herunder er denne 1) udarbejdet før der træffes afgørelse om foranstaltning (jf. § 52, stk. 2, 1. pkt.), 2) afsluttet senest 4 måneder efter, at kommunen blev opmærksom på, at den unge kunne have behov for særlig støtte, og 3)

- indeholder den en vurdering af, om der skulle foretages en undersøgelse af eventuelle andre børn i familien
- er der udarbejdet en handleplan efter § 140, herunder er denne 1) udarbejdet før der træffes afgørelse om foranstaltning, 2) udarbejdet inden for 4-måneders-fristen, og 3) indeholder den en vurdering af, hvilke former for støtte der selvstændigt skulle iværksættes over for familien i forbindelse med, at den unge opholder sig uden for hjemmet og evt. i tiden efter den unges hjemgivelse, samt om familien er blevet tilbudt udarbejdelse af særskilt plan for støtten til forældrene i forbindelse med anbringelsen uden for hjemmet.

Vedrørende samtykke fra sagens parter har jeg i min vurdering af sagerne lagt til grund, at der foreligger et samtykke til § 50-undersøgelsen og foranstaltningen, selvom dette ikke direkte er oplyst, hvis det tydeligt fremgår af en sag, at forældremyndighedsindehaveren /forældremyndighedsindehaverne og den unge, der er fyldt 15 år, er enig i eller selv har ønsket undersøgelsen udfærdiget og er indforstået med eller positivt indstillet over for den påtænkte foranstaltning.

Jeg bemærker i den forbindelse, at dagældende servicelov ikke indeholdt krav om, at et samtykke skulle indhentes skriftligt eller på en særlig blanket, og at der i mange af sagerne ikke foreligger et sådant skriftligt samtykke til § 50-undersøgelserne og foranstaltningen, men alene er sket afkrydsning i særligt felt på skemaerne om § 50-undersøgelsen, om at der er givet samtykke.

Jeg bemærker i den forbindelse endvidere, at en skriftlig fremgangsmåde som altovervejende hovedregel er anbefalelsesværdig, idet det derved af en sag fremgår overskueligt og klart, at der er givet samtykke, hvem der har givet samtykke og i givet fald, hvad samtykket er givet til. En sådan dokumentation gør, at der ikke efterfølgende (lige så let) kan opstå tvivl om et eventuelt samtykke, jf. herom endvidere i pkt. 258 i dagældende vejledning til serviceloven (vejledning nr. 99 af 5. december 2006), hvoraf blandt andet følgende fremgik:

”...

En redegørelse for formålet med og indholdet i undersøgelsen er også centralt, for at samtykket til undersøgelsen kan karakteriseres som et informeret samtykke. Der er ikke opstillet formelle krav til afgivelsen af samtykke, men bl.a. af hensyn til dokumentationen i sagen vil det være hensigtsmæssigt, at samtykket indhentes skriftligt.

...”

Om samtykke i forhold til udarbejdelse af handleplan fremgår endvidere følgende i vejledningens pkt. 273:

“...

Da der således er et generelt krav om, at der skal udarbejdes en handleplan, før der iværksættes støtteforanstaltninger, kræver det ikke forældrenes samtykke at udarbejde handleplanen, men kommunalbestyrelsen skal så vidt muligt altid udarbejde den i samarbejde med forældremyndighedens indehaver og barnet eller den unge, da det vil give en fælles forståelse af målet med indsatsen, der bl.a. kan medvirke til at forhindre en tilbagekaldelse af et samtykke til en foranstaltning.

...

I forhold til anbringelser uden for hjemmet spiller handleplanen en særlig rolle. For en frivillig anbringelse efter servicelovens § 52, stk. 3, nr. 8, er angivelsen af formålet tillige knyttet til bestemmelsen i servicelovens § 53 om det informerede samtykke, hvorefter samtykke fra forældremyndighedens indehaver og den unge, der er fyldt 15 år, skal omfatte formålet med anbringelsen...”

Forvaltningen har i maj 2013 under overskriften ”Yderligere bemærkninger til myndighedsarbejdet” om samtykke anført følgende:

”Borgerrådgiveren fremsætter i flere af sagerne kritik af manglende samtykke fra forældremyndighedsindehaverne. Hertil bemærker forvaltningen, at der i flere af sagerne er gjort et stort stykke arbejde for at inddrage og samarbejde med forældrene.

Børnefamiliecenter København har gjort en indsats for at styrke praksis i indhentelse af skriftlige samtykker. Alle sagsbehandlere har været på et brush up kursus i de juridiske krav til sagsbehandlingen i både servicelovens kapitel 11 og forvaltningsloven, herunder også indhentelse af skriftlige samtykker. Det nye it-system CSC Social understøtter også, at samtykke i forbindelse med en anbringelse indhentes skriftligt, ligesom indhentelse af skriftlige samtykker også står beskrevet i Børnefamiliecenter Københavns nye vejledning til godt myndighedsarbejde.

Udover de skriftlige samtykker, har der i 2012 været iværksat en række tiltag, som tilsammen løfter hele myndighedsarbejdet (herunder udarbejdelse af den nye vejledning, en fælles BFKC handleplan, og det nye it-system CSC Social).”

For så vidt angår min undersøgelse af spørgsmålet om udarbejdelse af § 50-undersøgelse og handleplan har jeg vurderet den § 50-undersøgelse/handleplan, der vedrører den aktuelle foranstaltning. I de sager, hvor der foreligger (primært) en handleplan vedrørende en anden (tidligere) foranstaltning, har jeg vurderet, at lovens krav om en § 50-undersøgelse/handleplan er opfyldt, hvis der er udarbejdet et supplement eller et tillæg til undersøgelsen/handleplanen. Det er dog en betingelse, at den supplerende undersøgelse indeholder aktuelle oplysninger om relevante forhold, oplysninger om forældremyndighedsindehaverens og den unges holdning til foranstaltningen, samt en begrundet stillingtagen til, hvilken støtte der er behov for. Hvis dette ikke er tilfældet, har jeg vurderet, at der ikke foreligger en § 50-undersøgelse/handleplan.

For så vidt angår spørgsmålet, om den konkrete § 50-undersøgelse og handleplan indholdsmæssigt opfylder lovens krav – herunder at undersøgelsen ikke måtte være mere omfattende, end formålet tilsagde, og at undersøgelsen skulle gennemføres så skånsomt, som forholdene tillod det – er jeg ikke gået nærmere ind i en vurdering heraf.

Baggrunden herfor er, at en sådan nærmere stillingtagen forudsætter en specialiseret socialfaglig indsigt, som jeg ikke råder over som borgerrådgiver. Jeg vil kun kunne udtale kritik af forvaltningens vurdering af sådanne oplysninger, hvis der foreligger helt særlige holdepunkter i sagerne, hvilket jeg ikke umiddelbart har fundet er tilfældet. Jeg har i den forbindelse blandt andet taget hensyn til, om der i henholdsvis skemaerne for undersøgelsen og handleplanen er anført bemærkninger vedrørende alle seks områder (udvikling og adfærd, familieforhold, skoleforhold, sundhedsforhold, fritidsforhold og venskaber samt andre evt. relevante forhold), samt om der i skemaet for undersøgelsen er anført oplysninger om kommunens begrundede stillingtagen til, om der var grundlag for at iværksætte foranstaltninger, og i bekræftende fald af hvilken art, disse burde være, og om der i skemaet for handleplanen er anført oplysninger om kommunens vurdering af den forventede varighed af foranstaltningen.

Om person A

A var på tidspunktet for iværksættelsen af foranstaltningen (ophold på ”Værelserne” på Griffenfeldsgade) den 11. maj 2009 over 15 år.

Vedrørende § 50-undersøgelse

Der foreligger ikke en § 50-undersøgelse i sagen.

Der er i ”handleplan – anbringelse” (startdato angivet til den 18. januar 2008) anført følgende: ”A har været anbragt uden for hjemmet siden (...) og det fremgår ikke af sagen, at der er foretaget en § 38 undersøgelse (nuværende § 50-undersøgelse, min tilføjelse). Det fremgår af psykologisk undersøgelse (...), at A’s fremtid ville kunne imødeses bedst ved en anbringelse på en behandlingsinstitution.”

På det i sagen nævnte tidspunkt for A's anbringelse uden for hjemmet gjaldt lovbekendtgørelse nr. 844 af 24. september 2001 (med senere ændringer). Heraf fremgik af § 38 følgende:

"Må det antages, at et barn eller en ung trænger til særlig støtte, herunder på grund af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, skal kommunen sørge for, at barnets eller den unges forhold undersøges. Afgørelse herom træffes i forståelse med forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år, jf. dog § 39. Kommunen skal som led i denne undersøgelse inddrage de fagfolk, som allerede har viden om barnets eller den unges og familiens forhold. Dette kan ske ved at inddrage sundhedsplejerske, pædagoger, psykologer, lærere eller andre, jf. § 37 a. Hvis det er nødvendigt, skal kommunen lade barnet eller den unge undersøge af en læge eller en psykolog.

Stk. 2. En undersøgelse skal resultere i en begrundet stillingtagen til, om der er grundlag for at iværksætte foranstaltninger, og i bekræftende fald af hvilken art disse bør være. Der skal være oplysning om, hvordan forældremyndighedens indehaver og barnet eller den unge stiller sig til foranstaltninger, og om de forhold i familien eller i dennes omgivelser, som kan bidrage til at klare vanskelighederne.

Stk. 3. Undersøgelsen må ikke være mere omfattende, end formålet tilsiger, og skal i øvrigt gennemføres så skånsomt, som forholdene tillader."

Ved lov nr. 1442 af 22. december 2004 (om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område), som trådte i kraft den 1. januar 2006, blev § 38 (i forhold til dagældende lovbekendtgørelse nr. 708 af 29. juni 2004) ændret til følgende:

"Hvis det må antages, at et barn eller en ung trænger til særlig støtte, herunder på grund af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, skal kommunen undersøge barnets eller den unges forhold. Afgørelser herom træffes med samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år, jf. dog stk. 9 og § 39.

Stk. 2. Kommunens undersøgelse, jf. stk. 1, skal anlægge en helhedsbetragtning, der skal omfatte barnets eller den unges

- 1) udvikling og adfærd,
- 2) familieforhold,
- 3) skoleforhold,
- 4) sundhedsforhold,
- 5) fritidsforhold og venskaber og
- 6) andre relevante forhold.

Stk. 3. I sin undersøgelse skal kommunen afdække ressourcer og problemer hos barnet, familien og netværket. For unge, der er fyldt 15 år, skal undersøgelsen afdække de særlige forhold, der skal indgå ved valg af indsats for denne aldersgruppe, jf. § 40 og § 62 a.

Stk. 4. Kommunen skal som led i undersøgelsen inddrage de fagfolk, som allerede har viden om barnets eller den unges og familiens forhold. Dette kan ske ved at inddrage sundhedsplejersker, pædagoger, psykologer, lærere eller andre, jf. § 37 a. Hvis det er nødvendigt, skal kommunen lade barnet eller den unge undersøge af en læge eller en autoriseret psykolog.

Stk. 5. Undersøgelsen må ikke være mere omfattende, end formålet tilsiger, og skal i øvrigt gennemføres så skånsomt, som forholdene tillader.

Stk. 6. Undersøgelsen skal resultere i en begrundet stillingtagen til, om der er grundlag for at iværksætte foranstaltninger, og i bekræftende fald, af hvilken art disse bør være. Der skal være oplysninger om, hvordan forældremyndighedsindehaveren og barnet eller den unge stiller sig til foranstaltninger, og om de forhold i familien eller i dennes omgivelser, som kan bidrage til at klare vanskelighederne.

Stk. 7. Undersøgelsen skal afsluttes senest 4 måneder efter, at kommunen bliver opmærksom på, at et barn eller en ung kan have behov for særlig støtte. Hvis undersøgelsen undtagelsesvis ikke kan afsluttes inden for 4 måneder, skal kommunen udarbejde en foreløbig vurdering og snarest herefter afslutte undersøgelsen.

Stk. 8. I forbindelse med undersøgelsen skal kommunen vurdere, om der skal foretages en undersøgelse af eventuelle andre børn i familien.

Stk. 9. Hvis forældremyndighedens indehaver eller den unge, der er fyldt 15 år, ikke giver samtykke, jf. stk. 1, kan undersøgelsen gennemføres uden samtykke ved at indhente de nødvendige eksisterende oplysninger, jf. § 11 c, stk. 1, nr. 1, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.”

Kravet om en § 38-undersøgelse i den form, som i dag kendes fra nugældende § 50, trådte således i kraft den 1. januar 2006.

Forvaltningen har i marts 2012 i forbindelse med udarbejdelsen af den foreløbige rapport om ovenstående oplyst følgende:

”Børnesagen for A er opstartet i 1997, og A blev anbragt akut i 1998. Socialforvaltningen beklager, at der ikke er dokumenteret en undersøgelse af A forhold forud for den oprindelige anbringelse.”

Forvaltningen har i maj 2013 desuden oplyst:

”Forvaltningen bemærker, at der ved A’s oprindelige anbringelsestidspunkt ikke var et lovkrav om udarbejdelse af en børnefaglig undersøgelse i den form og det omfang, som tilsiges i den nuværende lovgivning, og den manglende børnefaglige undersøgelse ikke afspejler den nuværende praksis i myndighedsarbejdet.”

Jeg finder det kritisabelt, at der i sagen ikke foreligger materiale vedrørende en undersøgelse som den nævnte af person A.

Jeg bemærker dog, at det af sagens øvrige materiale fremgår, at kommunen har foretaget en vurdering af, om der skulle foretages en undersøgelse af øvrige børn i familien.

Vedrørende § 140-handleplan

Den nævnte ”handleplan – anbringelse” og en ”foreløbig handleplan” (dateret af sagsbehandler den 25. marts 2009) vedrører andre tidligere foranstaltninger, idet jeg dog bemærker, at følgende er anført i sidstnævnte under punkt 6 om andre relevante forhold:

”A er visiteret til Rymarksvænge ungdomspension, og der har været visitationsmøde (...). Rymarksvænge har tilkendegivet, at A passer til deres målgruppe, og tilbudt A en plads. A har ytret sig positivt, men også givet udtryk for forbehold, og A har insisteret på yderligere betænkningstid. En afklaring forventes snarest.”

Af ”handleplan – anbringelse” fremgår endvidere, at ”der ikke er iværksat særlig støtte til bio.moder under anbringelsen ud over forældrestøtten, men har ikke ønsket at gøre brug af den.” Det fremgår derimod ikke, om forældrene er blevet tilbudt en forældrehandleplan eller en støt-teperson (skemaets punkt 8, 10 og 11).

Der foreligger således umiddelbart heller ikke en handleplan (eller et supplement eller et tillæg til en tidligere handleplan) i sagen vedrørende foranstaltningen om ophold på Rymarksvænge Ungecenter, idet øvrige materiale er udarbejdet efter iværksættelsen af foranstaltningen.

Forvaltningen har i marts 2012 i forbindelse med udarbejdelsen af den foreløbige rapport om ovenstående oplyst følgende:

”A’s indflytningen på Rymarksvænge Ungecenter skete på baggrund af en beslutning om en ændring af anbringelsesstedet (se journalnotat dateret den 16.02.2009). Der er i serviceloven ikke noget lovkrav om udarbejdelse af en ny handleplan eller tillæg til den eksisterende handleplan, hvis der alene er tale om en ændring af anbringelsesstedet, og derfor er handleplanen udarbejdet efter iværksættelsen af foranstaltningen.”

Jeg har på denne baggrund ingen bemærkninger.

Vedrørende samtykke

Som anført ovenfor har jeg i forbindelse med min undersøgelse af det modtagne materiale for så vidt angår kravet om samtykke særligt lagt vægt på, om det tydeligt fremgår af en sag, at forældremyndighedsindehaveren/erne og den unge, der er fyldt 15 år, er enig i eller selv har ønsket undersøgelsen udfærdiget og er indforstået med eller positivt indstillet over for den påtænkte foranstaltning.

Henset til at der er tale om frivillige anbringelser, hvor angivelsen af formålet tillige er knyttet til bestemmelsen i daværende servicelovs § 53 om det informerede samtykke (hvorefter samtykke fra forældremyndighedens indehaver og den unge, der er fyldt 15 år, skal omfatte formålet med anbringelsen), har jeg endvidere haft fokus herpå.

Jeg har, jf. ovenfor, ikke grundlag for at udtale mig om, hvorvidt A selv har ønsket og givet samtykke til, at en undersøgelse blev udfærdiget.

Jeg bemærker i den forbindelse, at A var under 15 år, da A første gang blev frivilligt anbragt uden for hjemmet.

For så vidt angår den konkrete foranstaltning fremgår følgende, som tidligere anført, af det modtagne materiale ("foreløbig handleplan"): "A er visiteret til Rymarksvænge ungdomspension, og der har været visitationsmøde (...). Rymarksvænge har tilkendegivet, at A passer til deres målgruppe, og tilbudt A en plads. A har ytret sig positivt om stedet, men også givet udtryk for forbehold, og A har insisteret på yderligere betænkningstid. En afklaring forventes snarest."

Af "udviklingsplan for det enkelte barn/den enkelte unge" fremgår endvidere følgende: "A blev visiteret Rymarksvænge Ungdomspension (...) men som tiden nærmede sig blev A tilsyneladende betænkelig ved selve indflytningen og endte ud med, at meddele, at A ikke ville bo på døgnafsnittet på Rymarksvej. (...) Udfaldet af dette blev, at A fik tilbud om at flytte i afdelingen på Griffenfeldsgade, hvilket A tog imod (...)"

Jeg må ud fra det anførte lægge til grund, at A er indforstået med eller positivt indstillet over for foranstaltningen, idet jeg dog har noteret mig, at oplysningerne fremgår af materiale udarbejdet efter iværksættelsen af foranstaltningen.

Forvaltningen har i marts 2012 i forbindelse med udarbejdelsen af den foreløbige rapport om ovenstående oplyst følgende:

"Socialforvaltningen beklager, at udviklingsplanen ikke er dateret, og at der ikke er indhentet samtykke til iværksættelsen fra forældremyndighedsindehaveren."

Jeg finder dette (tidspunktet) kritisabelt, ligesom jeg finder det kritisabelt, at det ikke tydeligt fremgår, hvordan forældremyndighedsindehaveren stiller sig til foranstaltningen og herunder formålet med denne.

Om person B

B var på tidspunktet for iværksættelsen af foranstaltningen (ophold på "Værelserne" på Griffenfeldsgade) den 21. december 2010 over 15 år.

Vedrørende § 140-handleplan

Det fremgår af det modtagne materiale, at der i sagen er udarbejdet en handleplan efter § 140. Startdato (og slutdato) er anført til den 21. december 2010, dvs. samme dag, som foranstaltningen om ophold på Rymarksvænge Ungecenter blev iværksat.

Jeg må på denne baggrund konkludere, at handleplanen ikke blev udarbejdet, inden der blev truffet afgørelse om iværksættelse af foranstaltningen.

Jeg har endvidere noteret mig, at jeg har modtaget to næsten ens kopier af skemaer vedrørende denne handleplan. En kopi lå sammen med det øvrige materiale vedrørende B. Denne kopi inde-

holdt afkrydsninger i skemaets felter hertil, herunder omkring afgivet samtykke, samt sagsbehandlerens underskrift. Den anden kopi lå for sig selv (efter materiale vedrørende andre unge) og indeholdt enslydende tekst, men hverken afkrydsninger og/eller sagsbehandlerens underskrift.

Forvaltningen har i marts 2012 i forbindelse med udarbejdelsen af den foreløbige rapport om ovenstående oplyst følgende:

”Det er oplyst i journalnotater dateret den 19.11.2010, at B’s anbringelse bryder sammen, og derfor sker der en akut ændring af anbringelsesstedet til Rymarksvænge Ungecenter. Dette er baggrunden for, at handleplanen er udarbejdet efter iværksættelsen af foranstaltningen.

Socialforvaltningen beklager, at Borgerrådgiveren ved en fejl har fået tilsendt en kopi af en ufærdig handleplan.”

Jeg finder eksistensen af to forskellige udgaver af samme handleplan uheldig og bemærker, at jeg har foretaget min vurdering ud fra førstnævnte skema.

For så vidt angår eventuel selvstændig støtte over for familien, har jeg noteret mig, at det af handleplanen fremgår, at der er taget stilling til, at der ikke skulle iværksettes støtte over for forældremyndighedsindehaveren i forbindelse med anbringelsen – der kunne ikke etableres kontakt med denne – samt at der derfor ikke er tilbudt en støtteperson eller udarbejdelse af forældrehandleplan (uden at dette dog er nærmere uddybet).

Vedrørende samtykke

Der er sket afkrydsning i felt om samtykke på skemaets forside, men det fremgår ikke, hvordan forældremyndighedsindehaverens samtykke er indhentet, herunder om dette omfatter formålet med anbringelsen. Som anført var B på tidspunktet for udarbejdelsen af handleplanen fyldt 15 år, hvorfor samtykke (tillige vedrørende formålet med anbringelsen) fra B var relevant.

Det fremgår heller ikke af det modtagne materiale, om B er indforstået med eller positivt indstillet over for foranstaltningen.

Jeg har desuden noteret mig, at der ikke i skemaet for handleplanen (punkt 16 og 17) er anført dato(er) og/eller underskrift(er) af den unge eller forældremyndighedsindehaveren. Af skemaet (punkt 18) fremgår dog, som anført, datoen for, hvor undersøgelsen er afsluttet, samt navn på og underskrift af sagsbehandleren.

Forvaltningen har i marts 2012 i forbindelse med udarbejdelsen af den foreløbige rapport om ovenstående oplyst følgende:

“Det fremgår af journalnotater dateret den 24.06.2010 og den 05.10.2010, at forældremyndighedsindehaveren til B er forsøgt inddraget i B’s anbringelse. Der er også afsendt brev til forældremyndighedsindehaveren med oplysninger om B’s anbringelse på Rymarksvænge Ungecenter, samt kopi af handleplanen.

B’s holdning til foranstaltningen er også oplyst i journalnotat dateret den 08.12.2010.”

Jeg finder det kritisabelt, at der er sket afkrydsning i felt om samtykke, når det ikke tydeligt fremgår, hvordan forældremyndighedsindehaveren stiller sig til foranstaltningen og herunder formålet med denne.

De nævnte tillæg til tidligere handleplan giver mig ikke anledning til bemærkninger, idet min undersøgelse har fokuseret på den modtagne handleplan dateret med startdato den 21. december 2010, jf. ovenfor.

Om person C

C var på tidspunktet for iværksættelsen af foranstaltningen (ophold på ungdomspensionen) den 16. oktober 2009 over 15 år.

Vedrørende § 50-undersøgelse

Det fremgår af det modtagne materiale, at der er udarbejdet en § 50-undersøgelse i sagen, at denne blev udarbejdet før, der blev truffet afgørelse om foranstaltningen samt, at den blev afsluttet inden for 4-måneders-fristen, idet startdato er anført til den 9. april 2010 og dato for afslutning til den 22. juni 2010. Undersøgelsen indeholder endvidere oplysninger om øvrige børn i familien.

Hverken den unges ellers forældremyndighedshavernes eventuelle bemærkninger, herunder til konklusionen, fremgår af skemaet (punkt 13 og 14).

Forvaltningen har i marts 2012 i forbindelse med udarbejdelsen af den foreløbige rapport om ovenstående oplyst følgende:

“Socialforvaltningen beklager, at hverken den unges eller forældremyndighedsindehaverens bemærkninger til § 50 undersøgelsen er oplyst i sagen.”

Jeg finder dette beklageligt, idet jeg dog har noteret mig det i øvrigt anførte herom i skemaet.

Vedrørende § 140-handleplan

Det fremgår af det modtagne materiale, at der i sagen er udarbejdet en handleplan efter § 140. Startdato er anført til den 3. november 2009, hvorimod slutdato ikke er angivet. Der henvises i handleplanen til en tidligere ”første” handleplan, som dog ikke er vedlagt det modtagne materiale.

Forvaltningen har i marts 2012 i forbindelse med udarbejdelsen af den foreløbige rapport om ovenstående oplyst følgende:

“Socialforvaltningen beklager, at der ikke er anført en dato for handleplanens afslutning.”

Jeg finder dette beklageligt, blandt andet fordi jeg herved er afskåret fra at tage stilling til, om der blev udarbejdet en handleplan, inden der blev truffet afgørelse om iværksættelse af foranstaltningen.

For så vidt angår eventuel selvstændig støtte til familien fremgår det ikke af handleplanen, om der er taget stilling hertil, herunder om tilbud om støtteperson og/eller forældrehandleplan (punkt 9 og 11).

Jeg finder dette kritisabelt.

Vedrørende samtykke

Der er sket afkrydsning i felt om samtykke på forsiden af skemaet for handleplanen, men det fremgår ikke, hvordan forældremyndighedsindehavernes samtykke er indhentet, herunder om dette omfatter formålet med anbringelsen. Som anført var C på tidspunktet for udarbejdelsen af handleplanen fyldt 15 år, hvorfor samtykke (tillige vedrørende formålet med anbringelsen) fra C var relevant

I skemaet er dog refereret fra journalnotat umiddelbart forud for iværksættelsen af foranstaltningen. Heraf fremgår følgende: ”(C) er indstillet på anbringelse, og vil gerne ud og se Rymarksvænge med det samme.” I skemaet er endvidere anført følgende: ”161009 anbringes (C) på Rymarksvænge Ungdomspension med eget og forældrenes samtykke.”

Jeg har ikke bemærkninger hertil.

Jeg har endelig vedrørende C noteret mig, at der ikke er sket afkrydsning i skemaets punkt 16 og 17 og/eller anført dato(er) og underskrifter. Af skemaet (punkt 17) fremgår endvidere, som an-

ført, ikke datoen for, hvor undersøgelsen er afsluttet, ligesom navn og/eller underskrift på sagsbehandler heller ikke er anført/påført.

Forvaltningen har i marts 2012 i forbindelse med udarbejdelsen af den foreløbige rapport om ovenstående oplyst følgende:

“I forhold til de manglende navne og underskrifter på skemaerne vil Socialforvaltningen gerne gøre opmærksom på, at det ikke følger af lovgivningen, at den unge, forældremyndighedsindehaveren eller sagsbehandleren skal underskrive handleplanen eller § 50 undersøgelsen. Som allerede nævnt er skemaerne revideret, så dette punkt ikke længere indgår i sagsarbejdet.”

Jeg finder det kritisabelt, at der ikke er sket afkrydsning i skemaets punkt 16 og 17 og/eller anført dato(er). Datoen for, hvornår undersøgelsen er afsluttet, fremgår heller ikke af skemaet (punkt 17). Jeg har noteret mig forvaltningens bemærkning, men finder det alligevel beklageligt, at de fortrykte felter til angivelse af navne og underskrifter ikke er udfyldt. Jeg henviser i denne forbindelse til, at fraværet af oplysninger i disse felter er egnet til at skabe usikkerhed om, hvorvidt skemaet er færdigudfyldt samt ordensmæssige hensyn.

Om person D

D var på tidspunktet for iværksættelsen af foranstaltningen (ophold på ungdomspensionen) den 6. oktober 2010 under 15 år.

Vedrørende § 50-undersøgelse

Det fremgår af det modtagne materiale, at der er udarbejdet en § 50-undersøgelse i sagen, at denne blev udarbejdet, før der blev truffet afgørelse om foranstaltningen samt, at den blev afsluttet inden for 4-månedersfristen, idet startdato er anført til den 9. april 2010 og dato for afslutning til den 22. juni 2010. Undersøgelsen indeholder endvidere oplysninger om øvrige børn i familien.

Den ene forældremyndighedshavers bemærkninger, herunder til konklusionen, fremgår af sagens materiale.

Jeg finder det kritisabelt, at den anden forældremyndighedsindehavers bemærkninger ikke fremgår, jf. i øvrigt nedenfor under samtykke.

Vedrørende § 140-handleplan

Det fremgår ikke af det modtagne materiale, om der er iværksat støtte til familien i forbindelse med anbringelsen (punkt 9), og/eller om familien er tilbudt udarbejdelse af en forældrehandleplan (punkt 11).

Jeg finder dette kritisabelt.

Vedrørende samtykke

Der er sket afkrydsning i felt om samtykke på skemaets forside, men det fremgår som anført ikke af det modtagne materiale, hvordan den ene forældremyndighedsindehavers samtykke er indhentet, herunder om dette omfatter formålet med anbringelsen. Jeg har endvidere noteret mig, at der heller ikke i skemaet for handleplanen i skemaets punkt 17 er anført dato(er) og/eller underskrifter. Af skemaet (punkt 18) fremgår alene datoen, hvor undersøgelsen er afsluttet, og navnet på sagsbehandleren. Sagsbehandlerens underskrift er heller ikke påført.

Jeg finder det kritisabelt, at det ikke tydeligt fremgår, hvordan den ene forældremyndighedsindehaver stiller sig til foranstaltningen og herunder til formålet med denne.

Forvaltningen har i marts 2012 i forbindelse med udarbejdelsen af den foreløbige rapport om ovenstående oplyst følgende:

“Person D’s og forældremyndighedsindehaverens bemærkninger til § 50 undersøgelsen er dokumenteret i journalen (se journalnotat d. 12.07.2010 og d. 15.07.2010).

Person D er akut anbragt, hvilket også fremgår af den foreløbige handleplan. Derfor er handleplanen udarbejdet samme dag som iværksættelsen af foranstaltningen jf. servicelovens § 140, stk. 1, 2. pkt. Akutanbringelsen fremgår af journalnotat d. 03.05.2010.

På den fysiske sag foreligger et skriftligt samtykke fra forældremyndighedsindehaverne til valg af foranstaltning, og det fremgår af journalen, at det forgæves er forsøgt at inddrage forældrene forud for iværksættelsen af foranstaltningen. (se journalnotat den 15.07.2010, 30.09.2010)”

Forvaltningen har i maj 2013 desuden oplyst:

”Forvaltningen bemærker, at fokus i sagsbehandlingen skal være på barnets eller den unges behov, og det i nogle sager være vanskeligt at opnå et samarbejde med begge forældremyndighedsindehavere. I denne sag har forældremyndighedsindehaverne samme bopælsadresse.”

Jeg bemærker hertil, at de nævnte journalnotater og det skriftlige samtykke alene vedrører (er afgivet af) den ene forældremyndighedsindehaver.

Om person E

E var på tidspunktet for iværksættelsen af foranstaltningen (ophold på ”Værelserne” på Rymarksvej) den 22. juni 2010 over 15 år.

Vedrørende § 50-undersøgelse

Det fremgår af det modtagne materiale, at der er udarbejdet en § 50-undersøgelse i sagen, samt at denne umiddelbart blev udarbejdet, før der blev truffet afgørelse om foranstaltning, samt inden for 4-månedersfristen, idet startdato er anført til den 23. marts 2010, og undersøgelsen er underskrevet den 19. maj 2010 af forældremyndighedsindehaveren.

Forældremyndighedsindehaverens og den unges holdning til undersøgelsen (og foranstaltningen) fremgår også af materialet.

Undersøgelsen indeholder ikke oplysninger om øvrige børn i familien.

Jeg finder dette meget beklageligt, ligesom jeg finder det beklageligt, at undersøgelsen ikke er påført en dato.

Forvaltningen har i marts 2012 i forbindelse med udarbejdelsen af den foreløbige rapport om ovenstående oplyst følgende:

”Socialforvaltningen beklager, at der i § 50 undersøgelsen ikke er oplysninger om de øvrige børn i familien.” og ”Socialforvaltningen beklager, at datoerne ikke er anført på skemaerne.”

Vedrørende § 140-handleplan

Det fremgår af det modtagne materiale, at der i sagen er udarbejdet en handleplan efter § 140. Startdato er ikke anført i skemaet.

Jeg finder den manglende angivelse af starttidspunktet beklagelig, blandt andet fordi jeg herved ikke har mulighed for at efterse, om handleplanen er udarbejdet inden iværksættelsen af foranstaltningen, eller inden for 4-månedersfristen. Jeg har ovenfor noteret forvaltningens beklagelse af den manglende datering på skemaerne.

Det fremgår heller ikke af skemaet, om der er iværksat støtte til familien i forbindelse med anbringelsen (punkt 9), og/eller om familien er tilbudt udarbejdelse af en forældrehandleplan (punkt 11).

Jeg finder dette kritisabelt.

Om person F

F var på tidspunktet for iværksættelsen af foranstaltningen (ophold på ungdomspensionen) den 15. september 2009 over 15 år.

Vedrørende § 140-handleplan

Det fremgår af det modtagne materiale, at der i sagen er udarbejdet en handleplan efter § 140. Startdato er anført til den 15. september 2009.

Det fremgår ikke af skemaet, om der er iværksat støtte (støtteperson og/eller forældrehandleplan) til familien i forbindelse med anbringelsen (punkt 9 og 11).

Jeg finder dette kritisabelt.

Vedrørende samtykke

Der er sket afkrydsning i felt om samtykke på forsiden af skemaet for handleplanen, men det fremgår ikke af det modtagne materiale, hvordan forældremyndighedsindehaverens samtykke er indhentet, herunder om dette omfatter formålet med anbringelsen. F var på tidspunktet for udarbejdelsen af handleplanen fyldt 15 år, hvorfor samtykke fra F var relevant.

Af skemaet (punkt 18) fremgår alene datoen for, hvor handleplanen er afsluttet – den 16. september 2009 dvs. dagen efter, at foranstaltningen blev iværksat – og navn samt underskrift fra sagsbehandleren.

Jeg finder det beklageligt, at det ikke af handleplanen klart fremgår, hvordan forældremyndighedsindehaveren og F stiller sig til over for foranstaltningen, herunder til formålet med denne.

Forvaltningen har i marts 2012 i forbindelse med udarbejdelsen af den foreløbige rapport om ovenstående oplyst følgende:

“Forældremyndighedsindehaverens og Person F’s holdning til foranstaltningen er dokumenteret i journalen (se journalnotat dateret den 04.08.2009, og 17.09.2009)”

Forvaltningens bemærkninger giver mig ikke anledning til at ændre min kritik, idet jeg ikke er enig med forvaltningen i, at det af de nævnte journalnotater klart fremgår, hvordan forældremyndighedsindehaveren og F stiller sig til over for foranstaltningen, herunder til formålet med denne.

Om person G

G var på tidspunktet for iværksættelsen af foranstaltningen (ophold på Værelserne på Griffenfeldsgade) den 20. december 2010 over 15 år.

Vedrørende § 50-undersøgelse

Det fremgår af det modtagne materiale, at G har været anbragt uden for hjemmet siden 2002, men at der først den 9. november 2009 udarbejdes en § 50-undersøgelse i sagen. Der er således anført følgende i den fremsendte kopi af undersøgelse: ”Der er aldrig lavet en § 50-undersøgelse i forbindelse med anbringelse af G. Der laves en § 50-undersøgelse i forbindelse med ændring af anbringelsessted (...)”

Jeg finder dette meget kritisabelt. Jeg har i den forbindelse noteret mig forvaltningens beklagelse, nemlig følgende:

“Socialforvaltningen beklager den sene udarbejdelse af § 50 undersøgelse.”

Vedrørende § 140-handleplan

Det er anført i skemaet (for handleplan med startdato anført til den 20. december 2010), at forældrene ikke skal tilbydes en støtteperson (punkt 9), uden at dette dog er uddybet. Det fremgår ikke af skemaet, om forældrene er tilbudt en forældrehandleplan i forbindelse med anbringelsen (punkt 11).

Jeg finder dette kritisabelt.

Om person H

H var på tidspunktet for iværksættelsen af foranstaltningen (ophold på ungdomspensionen) den 16. februar 2010 over 15 år.

Vedrørende § 140-handleplan

Det fremgår af det modtagne materiale, at der i sagen i forbindelse med den konkrete foranstaltning om ophold på Rymarksvænge Ungecenter er udarbejdet en handleplan efter § 140.

Det er anført i skemaet, at forældremyndighedsindehaveren ikke skal tilbydes en støtteperson (punkt 9), idet denne ikke har ønsket det og i øvrigt er opstartet i et familiebehandlingsforløb. Det er endvidere anført i skemaet, at forældremyndighedsindehaveren ikke ønsker en forældrehandleplan (punkt 11), uden at dette dog er uddybet nærmere.

Jeg har ikke bemærkninger hertil.

Om person I

I var på tidspunktet for iværksættelsen af foranstaltningen (ophold på Værelserne på Griffenfeldsgade) den 28. juni 2010 over 15 år.

Vedrørende § 140-handleplan

Det fremgår af det modtagne materiale, at der i sagen er udarbejdet en handleplan efter § 140. Startdato er anført til den 28. juni 2010.

Jeg må på denne baggrund konkludere, at handleplanen ikke blev udarbejdet, inden der blev truffet afgørelse om iværksættelse af foranstaltningen.

Jeg finder dette kritisabelt. Jeg har i den forbindelse noteret mig forvaltningens beklagelse, nemlig følgende:

”Socialforvaltningen beklager, at handleplanen er udarbejdet efter iværksættelsen af foranstaltningen.”

Det fremgår af skemaet, at forældremyndighedsindehaveren er tilbudt en støtteperson i forbindelse med anbringelsen (punkt 9), samt at forældremyndighedsindehaveren ikke har ønsket en forældrehandleplan (punkt 11), uden at dette dog er uddybet nærmere.

Jeg har ikke bemærkninger hertil.

Vedrørende samtykke

Der er sket afkrydsning i felt om samtykke på forsiden af skemaet for handleplanen, og det fremgår af det modtagne materiale, hvordan forældremyndighedsindehaverens og I stiller sig over for den konkrete foranstaltning, herunder formålet med denne.

Jeg har således alene noteret mig, at der ikke er anført dato og/eller underskrifter under punkterne 16 og 17 i skemaet, men at der alene er anført dato samt sagsbehandlerens navn og underskrift under punkt 18.

Jeg finder det beklageligt, at de nævnte datoer og underskrifter ikke er anført.

Om person J

J var på tidspunktet for iværksættelsen af foranstaltningen (ophold på "Værelserne" på Rymarksvej) den 18. november 2009 over 15 år.

Vedrørende § 140-handleplan

Det fremgår af det modtagne materiale, at der i sagen er udarbejdet en handleplan efter § 140, men at denne er udarbejdet efter iværksættelsen af foranstaltningen.

Jeg finder dette kritisabelt, idet jeg samtidig bemærker, at startdato, som allerede anført, er angivet til den 5. december 2009, men at handleplanen er underskrevet af sagsbehandleren den 23. november 2009.

Dette er uheldigt, og jeg finder, at det giver anledning til usikkerhed om tidspunktet for udarbejdelsen af handleplanen. Jeg har i den forbindelse noteret mig forvaltningens beklagelse, nemlig følgende:

"Socialforvaltningen beklager, at de forskellige datoer skaber usikkerhed om tidspunktet for udarbejdelsen af handleplanen."

Det fremgår heller ikke af skemaet, om der er iværksat støtte til familien i forbindelse med anbringelsen (punkt 9), og/eller om familien er tilbudt udarbejdelse af en forældrehandleplan (punkt 11).

Jeg finder dette kritisabelt.

Om person K

K var på tidspunktet for iværksættelsen af foranstaltningen (ophold på ungdomspensionen) den 31. januar 2011 over 15 år.

Vedrørende § 140-handleplan

Det fremgår af det modtagne materiale, at der i sagen er udarbejdet en handleplan efter § 140, men at denne er udarbejdet den 10. marts 2011 efter iværksættelsen af foranstaltningen.

Jeg har ikke bemærkninger hertil, idet jeg af sagens materiale umiddelbart udleder, at der har været tale om en situation som anført i dagældende servicelovs § 140, stk. 1, 2. pkt. ("Betyder hensynet til barnet eller den unge, at man ikke kan afvente udarbejdelsen af en handleplan, er en kortfattet angivelse af formålet med foranstaltningen tilstrækkelig. Det påhviler da kommunalbestyrelsen snarest muligt og senest inden 4 måneder at opstille en handleplan.")

Jeg finder således, at handleplanen er udarbejdet inden for 4-månedersfristen.

Det fremgår af skemaet, at familien i forbindelse med anbringelsen er tilbudt en støtteperson (punkt 9), men det fremgår ikke, om familien er tilbudt udarbejdelse af en forældrehandleplan (punkt 11).

Jeg finder dette kritisabelt.

Om person L

L var på tidspunktet for iværksættelsen af foranstaltningen (ophold på ungdomspensionen) den 2. august 2010 over 15 år.

Jeg har ingen bemærkninger til sagen.

På baggrund af ovenstående kan jeg konstatere, at jeg i ti ud af tolv sager har fundet anledning til at udtale kritik.

Forvaltningen har i januar 2012 i forbindelse med udarbejdelsen af den foreløbige rapport om ovenstående desuden oplyst følgende:

“Socialforvaltningen har selv gennemgået § 50 undersøgelserne, og handleplanerne for de tolv beboer på Rymarksvænge Ungecenter. Forvaltningen kan konstatere, at undersøgelserne og handleplanerne ikke på alle punkter fyldestgørende overholder den gældende lovgivning og praksis på området. Socialforvaltningen finder dette yderst beklageligt, og arbejder kontinuerligt for at styrke myndighedsarbejdet på børneområdet.

Fokus på et bedre myndighedsarbejde

For at understøtte et bedre myndighedsarbejde har forvaltningen iværksat en række initiativer. Blandt andet indgår ”Et bedre myndighedsarbejde” som et indsatsområde i revisionen af Københavns Kommunes strategi for udviklingen af arbejdet med udsatte børn, unge og deres familier. Revisionen af strategien er drøftet af Socialudvalget på udvalgs mødet den 02.11.2011, og her foreslås det at fastsætte et mål om, at kvaliteten af sagsarbejdet og sagsbehandlingsprocessen skal øges.

Socialforvaltningen er også selv i gang med at gennemføre en sagsbehandlingsundersøgelse i Børnefamiliecenter København, som blandt andet har fokus på inddragelse af barnet, familien og netværket, og afholdelse af børnesamtaler. Der vil i undersøgelsen indgå i alt 192 sager til en analyse af sagsbehandlingen i forhold til de udvalgte fokusområder med henblik på at sikre, at sagsbehandlingen bliver understøttet, hvor der er behov for det. Undersøgelsens samlede resultater på tværs af Børnefamiliecenter København forventes at blive afleveret til Socialudvalget i oktober 2012.

Derudover har Socialforvaltningen implementeret en ny sagsbehandlerportal (Fælles Faglige Platform), og i den forbindelse er skemaerne til § 50 undersøgelsen og handleplanen revideret, så de i højere grad understøtter, at lovgivningens krav til myndighedsarbejdet overholdes. Sagsbehandlerportalen udgør et solidt fundament for det gode myndighedsarbejde, og vil løbende blive udbygget og justeret i takt med ny viden og nye behov i forhold til myndighedsarbejdet.

Samtidig starter der i foråret 2012 en udrulning af et nyt it-system, som integrerer registreringen af tidsfrister, borgerjournalen og analyseskemaer i et samlet system. Derved bliver det i langt højere grad end i dag, muligt at understøtte den enkelte sagsbehandler i at overholde lovgivningens krav. Systemet vil også bidrage til øget dokumentation i sagerne, herunder en bedre versionsstyring af analyseskemaerne.

Omkring datofelterne på skemaerne og tidspunkterne for udarbejdelse og afslutning af § 50 undersøgelser og handleplaner kan Socialforvaltningen i øvrigt oplyse, at skemaernes suppleres med registreringer i et selvstændigt it-system (Børn og Ungesystemet).

Det er Socialforvaltningens forventninger, at ovenstående initiativer tilsammen kan medvirke til at løfte myndighedsarbejdet, og bidrage til, at alle sager på alle punkter behandles i overensstemmelse med den gældende lovgivning på området.

(...)

Tilbud om forældrehandleplaner og støtte til forældrene

Borgerrådgiveren fremsætter i syv af sagerne kritik af manglende tilbud om forældrehandleplaner, eller anden støtte til forældrene i forbindelse med anbringelsen.

Forvaltningen finder det yderst beklageligt, at der i disse sager ikke er givet tilbud om udarbejdelse af forældrehandleplaner, eller støtte til forældrene i forbindelse med anbringelsen.

Socialforvaltningen kan i øvrigt oplyse, at forvaltningen har et rådgivningstilbud til forældre, som har brug for støtte i forbindelse med anbringelsen af deres barn. Hos Forældre støtten har forældre til anbragt børn mulighed for at få en fast støtteperson, der kan vejlede og

støtte forældrene i samarbejdet med kommune og anbringelsesstedet, og bistå i forberedelsen af skriftligt mødemateriale vedrørende anbringelsen. Forældrene har også mulighed for at møde andre i samme situation, og deltage i sociale aktiviteter. Det er forvaltningens indtryk, at Forældre støtten er et kendt tilbud blandt sagsbehandlerne, og den overvejende del af henvendelser hos Forældre støtten sker på baggrund af henvisninger fra Børnefamiliecenter København. I januar 2012 var der registreret 148 forældre, som aktive brugere af Forældre støtten.”

Socialforvaltningen har i april 2013 oplyst, at der endnu ikke er sket den anførte afrapportering til Socialudvalget vedrørende myndighedsarbejdet på børneområdet.

6. DE FYSISKE RAMMER

Min medarbejder og jeg foretog en rundgang i ungdomspensionens og afdelingen "Værelsernes" (fælles)bygninger og lokaler samt enkelte ubeboede værelser og kunne derved observere beboernes boligforhold og medarbejdernes arbejdsforhold for så vidt angår de fysiske rammer.

Lovgivningen indeholder en lang række bestemmelser med krav til indretning, arbejdsmiljø og brandsikringsforhold i blandt andet døgninstitutioner. Inden for disse rammer afgør kommunen dog selv en række væsentlige spørgsmål, herunder om værelsernes størrelse, indretning, køkkenfaciliteter og fælles opholdslokaler.

Ud over lovgivningen og Københavns Kommunes værdigrundlag og politik inden for børneområdet består Borgerrådgiverens bedømmelsesgrundlag i relation til de fysiske rammer endvidere af overordnede humanitære og medmenneskelige betragtninger.

Centret skal – ud over at tjene som beboernes hjem – tillige tjene som arbejdsplads for personalet. På den baggrund må der blandt andet stilles krav om, at fællesarealer mv. har en vis størrelse og udformning og i øvrigt fungerer som tilfredsstillende fysiske rammer for aktiviteterne. Det må endvidere kræves, at der er en vis vedligeholdelses- og rengøringsstandard.

De nævnte krav er ikke statiske, men udvikler sig i takt med samfundsudviklingen, herunder almindeligt accepterede normer for, hvad der er acceptable forhold på det pågældende forvaltningsområde.

RYMARKSVÆNGE UNGDOMSPENSION OG AFDELINGEN "VÆRELSENE"

BYGNINGSMÆSSIGE RAMMER

Rymarksvænge Ungdomspension og den ene del af afdelingen "Værelserne" ligger på 1. sal i et toetagers betonbyggeri i bymæssig bebyggelse (på adressen Rymarksvej 11, 2900 Hellerup). I stueetagen under ungdomspensionen og "Værelserne" ligger en daginstitution for børn.

Der er offentlige transportmuligheder tæt ved bebyggelsen.

Bygningens ydre fremtræde på tidspunktet for inspektionen generelt i god stand.

Ungdomspensionen indeholder indgangsparti (trappeopgang og entre), lang fordelingsgang, to mindre personalelejligheder (hver indeholdende gang, toilet med bruseniche samt soverum), aflåste opbevaringsrum/depoter, møderum, kontorer samt værelser, toiletter/badeværelser, spise/opholdsstue, køkken, øvrige opholdsarealer (med henholdsvis mindre spiseplads, sofaarrangement og fodboldbord) samt vaskerum til beboerne.

"Værelserne" på Rymarksvej indeholder entre, køkken, opbevaringsrum/depot, toilet med bad samt tre værelser.

Den anden del af afdelingen "Værelserne" ligger på 1. sal i et fleretagers murstensbyggeri – det tidligere Sankt Joseph hospital – (på adressen Griffenfeldsgade 44, 2200 København N). Bygningen huser i øvrigt blandt andet Socialcenter København, lokalcenter Nørrebro, et plejehjem og Aktivitetscenter Sankt Joseph.

Der er offentlige transportmuligheder lige ved bebyggelsen.

Bygningens ydre fremtræde på tidspunktet for inspektionen generelt i god stand.

”Værelserne” på Griffenfeldsgade indeholder to lange gange, et stort lokale indeholdende køkken samt spise- og opholdsrum), et mindre køkken, toilet- og baderum, vaskerum, personalerum samt værelser til beboerne.

De bygningsmæssige rammer giver mig ikke anledning til bemærkninger ud over dem, der fremgår nedenfor.

FÆLLESAREALER

Ungdomspensionen – indgangspartiet

Gulvet og trappen i opgangen er terrazzo, væggene er malet grønne, og dørene er hvide. Gelænder ved trappen er malet hvidt og sort. Opgangen (malingen på væggene og dørene) fremstod på tidspunktet for inspektionen slidt.

Entreen har parketgulv og hvide vægge. På gulvet (ved hoveddøren) lå der på tidspunktet for inspektionen en mørkegrå måtte, og i entreen var der placeret to kurvestole, en reol i træ med fire hylder og nederst en skuffe, en indrammet plakat på væggen, et mindre bord i træ, hvorpå der stod en potteplante, og hvorover der hang et større spejl.

I entreen er der et ovenlysvindue, hvorfor rummet fremstod lyst.

Indgangspartiet giver mig ikke anledning til bemærkninger ud over det anførte om, at opgangen fremstod slidt.

Afdelingen ”Værelserne” – indgangspartiet

”Værelserne” deler trappeopgang med ungdomspensionen, hvorfor jeg for mine bemærkninger til denne henviser til det netop overfor anførte.

Entreen (indrettet som mindre opholdsrum) har parketgulv og hvide vægge. Foran dør ind til ungdomspensionen hang et beige/brunt stykke stof, og på gulvet lå der på tidspunktet for inspektionen et grønt gulvtæppe. Der var desuden placeret en lænestol, to skamler, et mindre bord, en gulvlampe, en loftslampe, et tv-bord og et tv i rummet.

I entreen er der alene lys ved lamper, og rummet fremstod mørkt.

Indgangspartiet giver mig ikke anledning til bemærkninger ud over det anførte om, at opgangen fremstod slidt, og at entreen var mørk.

Ungdomspensionen – fællesarealer

Væggene i fællesarealerne er malet hvide. Under inspektionen fremstod fællesarealerne (malingen på væggene og dørene samt karmene) generelt slidte. Belysningen i fællesarealerne kom dels fra lamper dels fra sollys – enkelte steder igennem ovenlysvinduer.

Der er parketgulve i fællesarealerne. Under inspektionen fremstod gulvene generelt i udmærket stand.

Fællesarealerne giver mig ikke anledning til bemærkninger ud over det anførte om, at fællesarealerne generelt fremstod slidte.

Rymarksvænge Ungecenter har i maj 2013 oplyst, at fællesarealerne og opgangen (jf. ovenfor) er under renovering, samt at alle ”... vægge og karme på institutionen er blevet malet, og samtlige døre forventes at blive udskiftet efter sommerferien. Også spise- og opholdsrummet har efter Borgerrådgiverens inspektion gennemgået en total renovering.”

Køkken

Køkkenet indeholder hvide køkkenelementer, og imellem køkkenbordene (indeholdende skabe) og væghængte skabe er der hvide fliser. Der stod et spisebord af træ (med blå bordplade) og tilhørende tre (sorte og blå) stole samt en stor stålreol til opbevaring af madvarer mv.

I køkkenet er der to ovenlysvinduer, hvorfor rummet fremstod lyst.

Der er ansat en køkkenmand (i en løntilskudsansættelse), som forbereder den varme mad til beboerne om aftenen.

Jeg har efter inspektionen noteret mig, at der den 27. januar 2011 blev foretaget ordinær kontrol og at følgende bemærkninger er anført af den tilsynsførende på Fødearestyrelsens kontrolrapport:

”Hygiejne: Håndtering af fødevarer: Følgende er kontrolleret uden anmærkninger: Opbevaring af fødevarer i køle- og fryseinventar og tørvarelager. Hygiejne: Rengøring: Følgende er kontrolleret uden anmærkninger: Køkkeninventar og tørvarelager. Virksomhedens egenkontrol: Bødeforelæg 5.000 kr. fremsendt. Følgende er konstateret: Virksomheden kunne ikke fremvise dokumentation for varemottagelse (sidst dokumenteret den 13/3-2010, frekvensen er 1 gang/uge) og opvarmnings- og nedkølingskontrol (sidst dokumenteret den 3/5-2010, frekvensen er fastsat til 1 gang/uge). Forholdet er tidligere blevet indskærpet på kontrolbesøget den 15/1-2010. Virksomheden havde følgende bemærkninger: Virksomheden havde ingen bemærkninger. Virksomhedens egenkontrol: Følgende er kontrolleret uden anmærkninger: Stikprøvevis set dokumentation for temperaturkontrol af fødevarer i perioden fra den 7/4-2010 til 21/1-2011. Vejledt konkret om fremskaffelse af termometer. Offentliggørelse af kontrolrapport: Ophængning af kontrolrapport kontrolleret. Ingen anmærkninger. Udleveret blanket om kontrol i virksomheder.”

Rymarksvænge Ungecenter har i maj 2013 oplyst, at ”... der er indkøbt to termometre, og målingen er sat i system på faste ugedage. Derudover føres der løbende egenkontrol.” Ungecentret har også oplyst, at løntilskudsmedarbejderen er udskiftet med en fast medarbejder, og at der er opsat en separat håndvask i køkkenet.

Jeg har på denne baggrund ingen bemærkninger.

Spise- og opholdsrum

Spise- og opholdslokalet indeholdt på tidspunktet for inspektionen en mørkebrun lædersofa med puf, to lænestole i lyst træ (med grønne hynder med hvidt mønster på), et hvidt sofabord, et grønt gulvtæppe, et mindre aflangt træbord under et vægophængt tv, enkelte planter, to hvide gulvlampe, to træhylder og en indrammet plakat. Lokalet indeholdt endvidere spisebord med tilhørende otte (sorte og blå) stole, to hvide loftslamper over dette og en reol i træ (yderramme malet sort) samt mindre indrammede billeder af valmuer og malerier lavet af beboerne selv.

Der er to vinduer i lokalet. I vinduerne hang der hvide gardiner.

Ledelsen oplyste, at rummet er aflåst om natten.

Spise og opholdslokalet giver mig ikke anledning til bemærkninger ud over det ovenfor anførte om, at fællesarealerne generelt fremstod slidte.

Ungerum

Ungerummet (et gennemgangsrum mellem øvrige fællesarealer og værelserne) indeholdt på tidspunktet for inspektionen en trepersoners sofa (i lyst træ med mørkegrå hynder), en lænestol (i lyst træ med turkis stofsæde og ryglæn) samt et sofabord (i lyst træ). En af væggene var dekoreret med graffiti i 2010 af beboerne selv. På en anden væg hang der fire mindre (røde) billedrammer af processen omkring graffitien.

Ungerummet giver mig ikke anledning til bemærkninger.

Bad og toiletforhold

Badeværelserne er indrettet med et toilet, en håndvask, et spejl og et brusehjørne samt udstyret med tidssvarende sanitet. Der er endvidere placeret et mindre bord i træ, hvorpå beboerne kan stille deres private ejendele i forbindelse med bad.

Vægge og gulve i bad- og toiletrum fremstod slidte, ligesom rengøringen omkring toiletterne var sparsom. Ledelsen og personalet oplyste i forbindelse med rundgangen, at ungdomspensionens personale i en periode (som supplement til den faste rengøring, som Københavns Kommunes Rengøringssektion foretager tre gange om ugen) havde forestået rengøringen af rummene, henset til den ringe standard.

Jeg noterede desuden under rundgangen, at et bad- og toiletrum manglende spejl over håndvasken. *Jeg forudsætter, at dette er bragt i orden efter inspektionen.*

Forvaltningen har i maj 2013 oplyst, at et rengøringselskab umiddelbart efter min inspektion gjorde "... grundigt rent i bad og toiletrumene." Forvaltningen har også oplyst: "Et rengøringselskab gør nu daglig rent på ungdomspensionen, herunder også badeværelserne, som også er renoveret siden Borgerrådgiverens inspektion.

Bestyrelsen for ungecenteret har i brev af 15. januar 2012 forholdt sig hertil. Der henvises til bestyrelsens brev, der er optrykt som bilag på side 66 og 67.

Bad og toiletforhold giver mig på denne baggrund ikke anledning til øvrige bemærkninger.

Vaskeri

Under inspektionen oplyste ledelsen, at Rymarksvænge Ungecenter har egne vaskemaskiner og tumblere, og at de unge selv forestår vask og tørring af eget tøj. Jeg fik lejlighed til at inspicere vaskeriet i forbindelse med rundgangen.

Der var stærk lugt i lokalet, som om udluftningen/udsugningen i rummet ikke var tilstrækkelig kraftig.

Ledelsen oplyste, at vaskeriet generelt virker fint, men at det ind imellem sker, at vasketøj forsvinder (bliver stjålet).

Rymarksvænge Ungecenter har i maj 2013 oplyst, at der efter min inspektion er "... sat hængelås på døren til vaskeriet, således at de unge skal have nøglen udleveret af en medarbejder. Medarbejderne har dermed overblik over, hvem der har adgang til vaskeriet og på hvilke tidspunkter. Der har ikke været klager over lugtgener, da der jævnligt luftes ud."

Jeg har på denne baggrund ingen bemærkninger.

Øvrige fællesarealer

Min inspektion af personalearealerne, herunder møderum og kontorer og de nævnte personalelejligheder samt opbevaringsrum/depoter, har ikke givet mig anledning til særskilte bemærkninger.

Afdelingen "Værelserne" Rymarksvej – fællesarealerne

Væggene og loftet i fællesarealerne er malet hvide. Under inspektionen fremstod fællesarealerne (malingen på væggene og dørene samt karmene) generelt slidte. Belysningen i fællesarealerne kom dels fra lamper dels fra sollys.

Der er parketgulve i fællesarealerne. Under inspektionen fremstod gulvene generelt i udmærket stand.

Fællesarealerne giver mig ikke anledning til bemærkninger ud over overordnede anførte om, at fællesarealerne generelt fremstod slidte, og at entreen var mørk.

Køkken

Køkkenet indeholder hvide køkkenelementer, herunder fælles køleskab, og imellem køkkenbordene (indeholdende skabe) og væghængte skabe er der malet blå. Der er en elkedel og en mikrobølgeovn til rådighed. Samme blå farve går igen på væggene fra gulv til ca. en til halvanden meter under loftet. Loftet er malet hvidt. Der stod et spisebord af træ og tilhørende fire stole i træ, og over bordet hang en hvid loftslampe.

I køkkenet er der et vindue, hvori der hang hvide gardiner med blå ternet mønster på. Rummet fremstod lyst.

Hver beboer har eget skab med lås.

Køkkenet giver mig ikke anledning til bemærkninger.

Bad og toiletforhold

Badeværelset er indrettet med et (hvidt) toilet, en (hvid) håndvask, et spejl og et (hvidt) badekar samt udstyret med tidssvarende sanitet. Der er endvidere placeret en vaskemaskine og en tørretumbler i rummet.

Der er terrazzogulv og hvide fliser på væggene i en højde op til ca. en meter under loftet, som er malet hvidt. Der stod en skraldespand på gulvet, og der hang et blå forhæng ved badekarret.

Vægge og gulve i badeværelset fremstod slidte, ligesom rengøringen omkring toiletterne var sparsom.

Forvaltningen har, som anført ovenfor, i maj 2013 oplyst, at et rengøringsselskab umiddelbart efter min inspektion gjorde "... grundigt rent i bad og toiletrumene." Forvaltningen har også oplyst: "Et rengøringsselskab gør nu daglig rent på ungdomspensionen, herunder også badeværelserne, som også er renoveret siden Borgerrådsgiverens inspektion.

Bestyrelsen for ungecenteret har, som også anført ovenfor, i brev af 15. januar 2012 forholdt sig hertil. Der henvises til bestyrelsens brev, der er optrykt som bilag på side 66 og 67.

Bad og toiletforholdene giver mig ikke anledning til øvrige bemærkninger.

Afdelingen "Værelserne" Griffenfeldsgade – fællesarealerne

Væggene og loftet i fællesarealerne er malet hvide. Under inspektionen fremstod fællesarealerne (malingen på væggene og dørene samt karmene) generelt slidte. Belysningen i fællesarealerne kom dels fra lamper dels fra sollys.

Der er gråt linoleum på gulvene overalt. Under inspektionen fremstod gulvene generelt i udmærket stand.

Afdelingen indeholder to lange gange, fra hvilke der er adgang til øvrige fællesarealer, herunder køkkener og toiletter, og værelser.

Væggene i den ene gang er malet mørkeblå, og loftet er hvidt. Langs den ene væg er der store vinduer med hvide gardiner. Dørene over for vinduerne er hvide. Der stod på inspektionstidspunktet enkelte ældre træmøbler og enkelte planter. Lysstofrør indlagt i loftet udgjorde belysningen.

Væggene og loftet i den anden gang er malet hvide/hvidt. Langs den ene væg er der store vinduer med hvide gardiner. Dørene over for vinduerne er lilla. Der stod på inspektionstidspunktet enkelte ældre træmøbler, herunder et bord med to stole og enkelte planter. To hvide loftslamper samt enkelte væghængte lamper udgjorde belysningen.

De to gangarealer er adskilt af en branddør, som holdes lukket.

Fællesarealerne giver mig ikke anledning til bemærkninger ud over det overordnede anførte om, at fællesarealerne trængte til at blive malet.

Køkken (spise- og opholdsrum)

Et stort rum indeholder langs den ene væg, der er malet sort, fælles køleskab, køkkenbordene (indeholdende skabe) og væghængte skabe (begge dele med orange låger). Øvrige vægge og loftet er malet hvidt. Der stod et spisebord af træ og tilhørende seks (hvidmalede træ)stole med hynder.

I en af rummets øvrige vægge var der vinduer med brede vindueskarme, hvorunder der var placeret tre sorte barstole.

I rummet var desuden sofa og sofastole, sofabord, tvbord, tv samt musikanlæg og flere planter. Over sofabordet hang (sorte) loftslamper.

Der var herudover et mindre køkken indrettet med samme type (sorte) køkkenborde (med orange låger), enkelte træmøbler og en mikrobølgeovn.

På køkkenbordene henstod der på inspektionstidspunktet en del beskidt service, ligesom overfladerne og spisebordet var beskidt.

Køkkenet og spise- og opholdsrummet giver mig ikke anledning til bemærkninger.

Bad og toiletforhold

Badeværelset er indrettet med et (hvidt)toilet (med gråt toiletbræt), en (hvid) håndvask, et spejl og en bruseniche (med forhæng) samt udstyret med tidssvarende sanitet. Der stod på inspektionstidspunktet en skraldespand på gulvet, men der lå skrald flere steder på gulvet – særligt ved toilettet i form af toiletpapir og indpakning til tamponer. Der lå desuden en del vasketøj på gulvet og hen over en radiator, og der lugtede kraftigt.

Jeg har forståelse for, at ansvaret for oprydningen af fællesarealerne er beboernes, og at der kan ligge pædagogiske overvejelser til grund for ikke at gribe ind over for forhold som det af mig noterede. Jeg bemærker dog, at jeg går ud fra, at personalet griber ind, før forholdene i fællesarealerne udgør en sundhedsrisiko for beboere og medarbejdere.

Der var herudover et mindre toilet indrettet med et (hvidt)toilet, en (hvid) håndvask, et spejl og en bruseniche (med forhæng) samt udstyret med tidssvarende sanitet. Der stod på inspektionstidspunktet en skraldespand på gulvet.

Jeg har ingen yderligere bemærkninger til dette rum.

Forvaltningen har, som anført ovenfor, i maj 2013 oplyst, at et rengøringselskab umiddelbart efter min inspektion gjorde "... grundigt rent i bad og toiletrumene." Forvaltningen har også oplyst: "Et rengøringselskab gør nu daglig rent på ungdomspensionen, herunder også badeværelserne, som også er renoveret siden Borgerrådgiverens inspektion." samt "Rymarksvænge Ungecenter har planlagt, at badeværelserne på afdelingen værelserne skal renoveres efter sommerferien."

Bestyrelsen for ungecenteret har, som også anført ovenfor, i brev af 15. januar 2012 forholdt sig hertil. Der henvises på ny til bestyrelsens brev, der er optrykt som bilag på side 66 og 67.

Vaskerum

Der er i afdelingen "Værelserne", Griffenfeldsgade separat rum til tøjvask og tørring.

Der var en stærk lugt i lokalet, som om udluftningen/udsugning i rummet ikke var tilstrækkelig.

Ledelsen oplyste, at vaskeriet generelt virker fint, men at det ind imellem sker, at vasketøj forsvinder (bliver stjålet).

Rymarksvænge Ungecenter har i maj 2013 oplyst, at der efter min inspektion er "... sat hængelås på døren til vaskeriet, således at de unge skal have nøglen udleveret af en medarbejder. Medarbejderne har dermed overblik over, hvem der har adgang til vaskeriet og på hvilke tidspunkter.

Jeg beder forvaltningen oplyse, om der har været fremført kritik af lugtgener fra rummet.

VÆRELSESSTANDARD

Ungdomspensionen – fordelingsgang (fællesareal) og værelserne

Der er adgang til værelserne fra en lang fordelingsgang. Der er parketgulv i fordelingsgangen, og væggene er malet hvide. Fordelingsgangen (malingen på væggene, dørene samt karmene) fremstod på tidspunktet for inspektionen slidt.

Der er ingen vinduer i fordelingsgangen, som derfor alene er oplyst ved lamper. Værelserne består af en mindre gang (indeholdende garderobe, håndvask og spejl) og kombineret soveværelse/opholdsrum. Standardmøblement i værelserne er seng, sengebord, skab, kommode, skrivebord og skrivebordsstol. Beboerne kan herudover selv vælge at medbringe andre møbler, herunder eget tv.

Værelserne har parketgulve, og væggene er malet hvide.

De værelser, som jeg besøgte, var ubeboede. De havde et forholdsvist stort vindue og fremstod derfor lyst, men standen af værelserne (malingen på væggene, dørene samt karmene) fremstod på tidspunktet for inspektionen generelt slidt.

Værelsesstandarderne giver mig ikke anledning til yderligere bemærkninger.

Afdelingen "Værelserne" Rymarksvej – værelserne

Der er adgang til tre værelser fra en fordelingsgang. Der er parketgulv i fordelingsgangen, og væggene er malet hvide. Fordelingsgangen (malingen på væggene og dørene samt karmene) fremstod på tidspunktet for inspektionen slidt.

Der er ingen vinduer i fordelingsgangen, som derfor alene er oplyst ved lamper.

Værelserne er større end i ungdomspensionen, men indeholder til gengæld ikke gang. Standardmøblement i værelserne er seng, sengebord, skab, kommode, skrivebord, skrivebordsstol, spejl og køleskab. Beboerne kan herudover selv vælge at medbringe andre møbler, herunder eget tv.

Værelserne har parketgulve, og væggene er malet hvide.

Det værelse, som jeg besøgte, var ubeboet. Det havde et større vindue og fremstod derfor lyst, men standen af værelset (malingen på væggene og døren samt karmene) fremstod på tidspunktet for inspektionen generelt slidt.

Værelsesstandarderne giver mig ikke anledning til yderligere bemærkninger.

Afdelingen "Værelserne" Griffenfeldsgade – værelserne

Der er adgang til tre værelser fra en fordelingsgang. Der er parketgulv i fordelingsgangen, og væggene er malet hvide. Fordelingsgangen (malingen på væggene, og dørene samt karmene) fremstod på tidspunktet for inspektionen slidt.

Der er ingen vinduer i fordelingsgangen, som derfor alene er oplyst ved lamper.

Værelserne er større end i ungdomspensionen, men indeholder til gengæld ikke gang. Standardmøblement i værelserne er seng, sengebord, skab, kommode, skrivebord, skrivebordsstol, spejl og køleskab. Beboerne kan herudover selv vælge at medbringe andre møbler, herunder eget tv.

Værelserne har parketgulve, og væggene er malet hvide.

Det værelse, som jeg besøgte, var ubeboet. Det havde et forholdsvist stort vindue og fremstod derfor lyst, men standen af værelset (malingen på væggene og døren samt karmene) fremstod på tidspunktet for inspektionen generelt slidt.

Værelsesstandard giver mig ikke anledning til yderligere bemærkninger.

ÅBNE/LUKKEDE DØRE, DØRALARMER MV.

Ledelsen oplyste, at yderdøren er låst, men at beboerne har nøgle, og at der er opsat ringeklokke.

Ledelsen oplyste også, at der på ungdomspensionen er fastsatte hjemkomsttider, men at disse kan fraviges ved en aftale mellem den unge og medarbejderne i samarbejde med forældremyndighedsindehaverne. Såfremt en ung ikke kommer hjem til et aftalt tidspunkt, ringer personalet til den unge og netværket herom, idet ungecentret insisterer på en dialog med den unge, herunder tilbyder at hente den unge, hvis denne har et ønske om/behov for dette, det er muligt og har et pædagogisk sigte.

Ledelsen oplyste herudover, at personalet, hvis den unge har været væk i 24 timer, sender en sms til den unge med oplysning om, at der vil ske politianmeldelse, hvis den unge ikke henvender sig til personalet. Dette bevirker i langt de fleste tilfælde, at den pågældende kontakter personalet.

Ledelsen oplyste for så vidt angår afdelingen "Værelserne", at der ikke er særlige hjemkomsttider m.m.

Leden oplyste endelig, at ungecentret har et særligt telefonnummer, som det er gratis at ringe til.

Ovenstående giver mig ikke anledning til bemærkninger.

RENGØRINGSSTANDARD

Under rundgangen gjorde jeg iagttagelser om rengøringsstandard med henblik på en vurdering af, om denne måtte anses for tilfredsstillende.

I den forbindelse må det tages i betragtning, at værelser og fællesarealer tilsammen udgør rammerne for beboernes liv og personalets arbejde.

Det forhold, at beboerne bor mange sammen under ét tag, stiller endvidere krav til rengøringsstandard ud fra et hygiejnehensyn.

Af de anførte grunde er det således væsentligt, at rengøringsstandard har et sådant niveau, at det er behageligt at opholde sig i lokalerne, og at sygdoms- og smittefare så vidt muligt begrænses.

Under rundgangen på Rymarksvænge Ungecenter var det mit indtryk, at rengøringsstandard overordnet var på et acceptabelt niveau, men at der var enkelte problemområder – særligt på toiletterne. Dette er anført relevante steder i rapporten.

RYGEPOLITIK

Den 15. august 2007 trådte lov nr. 512 af 6. juni 2007 om røgfri miljøer i kraft. Loven er på enkelte områder mere restriktiv end kommunens hidtidige rygepolitik.

På den baggrund er der foretaget en revision af kommunens rygepolitik, så den lever op til lovens krav. Den reviderede udgave af rygepolitikken trådte i kraft den 15. august 2007.

Følgende fremgår af Københavns Kommunes hjemmeside:

“I december 2005 vedtog Borgerrepræsentationen en ny rygepolitik for Københavns Kommune. Formålet med politikken var at sikre, at borgere og ansatte i Københavns Kommune skal kunne bo, færdes og arbejde i røgfrie miljøer.

Rygepolitikken trådte i kraft den 1. januar 2007, og blev revideret med virkning fra 15. august 2007. Som følge af ændringen af lov om røgfrie miljøer som trådte i kraft 15. august 2012, hvor der blev aftalt en række stramminger, er anledningen til nærværende reviderede udgave af Københavns Kommunes rygepolitik.

Der gøres opmærksom på lovens § 26, der bestemmer, at der kan straffes med bøde:

1. ved overtrædelse af § 5. Denne paragraf gør det obligatorisk at udarbejde en skriftlig rygepolitik, der skal være tilgængelig for alle medarbejdere. Rygepolitikken skal som minimum indeholde bl.a. indeholde oplysninger om konsekvenserne af at overtræde arbejdspladsens rygepolitik.

2. ved overtrædelse af et påbud meddelt af Arbejdstilsynet, der er den myndighed, der fører tilsyn med overholdelse af loven.

I Københavns Kommune er en røgfri arbejdsplads

Det betyder, at der ikke må ryges i kommunens lokaler og i kommunens køretøjer. På den måde sikres det, at medarbejderne og de borgere, der færdes i kommunale bygninger, ikke udsættes for tobaksrøg.

2 Rygning er alene tilladt i det fri

Rygning i det fri skal foregå på en sådan måde, så andre ikke udsættes for tobaksrøgen. Ledelsen kan anvise passende områder for rygning i det fri.

3 Der må ikke ryges i forbindelse med arbejde med børn – heller ikke i det fri

Medarbejdere, der arbejder med børn, fungerer som rollemønstre, og børn er tillige særligt sårbare over for passiv rygning. Rygning i samvær med børn er derfor ikke tilladt. Dette gælder dels i de kommunale lokaler, dels på udflugter, lejrskoler m.v. Det gælder såvel udendørs som indendørs. Kommunale lokaler, hvor børn og unge opholder sig skal være konsekvent og totalt røgfrie miljøer. For den kommunale dagpleje og puljeordninger, jf. §§24 og 25 i lov om social service, gælder det, at det ikke er tilladt at ryge i dagplejehjemmet og i andre lokaler til brug for dagpleje, når der passes børn. Lokaler, der primært er indrettet som børnenes lege- og opholdsrum, skal være røgfrie hele døgnet.

4 Ved arbejde i borgernes hjem henstiller forvaltningerne til borgerne, at de ikke ryger under arbejdets udførelse

Det udgør et særligt problem, at visse medarbejdere har deres arbejde i brugernes hjem, f.eks. i plejeboligen eller hos en modtager af hjemmepleje. Det kan forudsættes, at borgeren ikke ryger i hjemmet i den tid, hvor medarbejderen opholder sig der. I forbindelse med visitation af ydelser over for brugerne skal forvaltningerne pointere, at borgeren ikke har krav på at ryge, mens arbejdet udføres. Endvidere bør det ikke være tilladt medarbejderen at ryge i borgerens hjem.

5 På plejehjem, døgninstitutioner, botilbud og lignende institutioner kan den enkelte beboer beslutte, om der må ryges i det værelse eller den bolig, der

tjener som den pågældendes private hjem. På institutioner, der fortrinsvis optager børn og unge under 16 år, er det dog ikke tilladt for børn og unge samt elever at ryge på institutionens område

Beboeren kan dog pålægges ikke at ryge, når en ansat opholder sig i beboerens hjem. Fællesarealer samme steder er røgfrie for alle. Det kan besluttes at indrette rygerum eller rygekabine for beboerne. Rygerummet må ikke benyttes til andre formål og skal være godt ventileret. Beslutning om dette skal tages af de enkelte forvaltninger efter drøftelse i samarbejdsudvalg og/eller bruger-pårørenderåd/bruger-seniorråd.

6 I offentlige rum er rygning ikke tilladt

I offentlige rum som f.eks. sportshaller, medborgerhuse og daghjem er rygning ikke tilladt. Det kan dog besluttes at indrette rygerum eller rygekabiner til brug for borgerne. Rygerummet skal være godt ventileret og må ikke benyttes til andre formål. Beslutning om evt. etablering af rygefaciliteter foretages af den enkelte forvaltning efter drøftelse i samarbejdsudvalg/brugerråd.

7 I væresteder, varmestuer og lignende tilbud til socialt udsatte, hvor der kun er ét opholdsrum for brugerne kan det besluttes, at rygning er tilladt for brugerne

Hvis der er flere rum, kan der kun ryges i rygerum eller rygekabiner. Beslutning om evt. etablering af rygefaciliteter foretages af den enkelte forvaltning efter drøftelse i samarbejdsudvalg/brugerråd. Hvis personalet skal opholde sig i rygerum, skal der være en så effektiv ventilation, at arbejdsmiljøreglerne er overholdt.

8 Det er et ledelsesansvar, at rygepolitikken overholdes

Ledelsen på en arbejdsplads har ansvaret for, at alle gældende regler overholdes. Ledelsen har derfor pligt til at skride ind over for medarbejdere, der ikke overholder rygepolitikken. Eventuelle overtrædelser af rygepolitikken vil blive betragtet som enhver anden overtrædelse af institutionens interne regler og kan i sidste ende have ansættelsesretlige konsekvenser i form af afskedigelse.

9 Der kan ikke dispenseres fra rygepolitikken

10 Medarbejderne i kommunen tilbydes rygeafvænning

11 Kommunen arbejder for, at der på selvejende institutioner gennemføres tilsvarende rygepolitikker

Loven gælder naturligvis også for selvejende institutioner, men på de punkter, hvor Københavns Kommunes rygepolitik er mere restriktiv end loven, giver det mening at arbejde for, at pkt. 11 opfyldes. Dette kan ske ved indføjelser i driftsoverenskomsten.”

Det blev oplyst under mit møde med ledelse, medarbejderrepræsentanter og repræsentant for forvaltning og CUKU, at rygepolitikken ikke giver anledning til problemer, idet de unge alene ryger i egne boliger (værelser).

Det anførte giver mig ikke anledning til bemærkninger.

7. PLEJE OG OMSORG MV.

RYMARKSVÆNGE UNGECENTERS STRATEGI, PÆDAGOGIK MV.

Følgende fremgår af Rymarksvænge Ungcenters hjemmeside:

"Når vi tilrettelægger pædagogiske metoder tager vi udgangspunkt i, at det i sig selv er en meget 'unormal' situation for et menneske at være anbragt udenfor hjemmet. Alligevel skal vi forsøge at genetablere et 'normalt' ungeliv for den enkelte, og det skal ske i forhold til de individuelle ressourcer og ønsker, som han eller hun har.

Vore pædagogiske metoder bygger på Eia Asen og Haim Omers teorier om tilstedeværelse og ikke-voldelig modstand, hvor man fx bruger 'konstruktiv stilhed' for at afvise verbale invitationer til konflikt og 'smeder mens jernet er koldt', idet vi forsinker voldsomme reaktioner, snarere end at 'tage konflikten'."

Af det nævnte fremsendte notat "Kvalitet & mål i anbringelsen" fremgår endvidere blandt andet følgende:

"...

1. Institutionens mål (Niveau 1)

Vores opgave er defineret af Service loven.

Helt grundlæggende og overordnet handler vores opgave om at give de unge muligheden for at blive integreret i samfundet, - den sociale integration og finde sit livsudtryk. Den sociale integration er det overordnede mål for vores arbejde!

2. Værdigrundlag (Niveau 2)

Moralsk integritet

*Fra og med den franske revolution, hvor frihed, lighed og broderskab blev sat på dagsordenen har der udviklet sig moralske **grundintentioner**. De moralske grundintentioner eller moralforestillinger kan sammenfattes i begrebet: **moralsk integritet**. Ved moralsk integritet skal der forstås:*

- positiv og lige ret til deltagelse i det sociale og praktiske liv

Denne ret omfatter retten til arbejde, ret til deltagelse i det offentlige sociale liv (foreningsliv, fagforeninger, interesseorganisationer, politiske partier og bevægelser osv.)

- beskyttelse af personen, såvel legemligt som symbolsk, garanti for handlingsfrihed

Denne beskyttelse og ret omfatter, at legemet, kroppen, ikke må udsættes for fysisk vold, symbolsk at hvert individ har ret til en selvstændig udvikling og som statsborger er det individet frit, hvordan han vil anvende sine kommunikations og deltagerrettigheder.

- et princip og norm om den sociale fordeling af pligter og rettigheder, ydelser og modydelser, chancer og sikkerhed.

Dette princip omfatter:

- agtelse og respekt for den anden persons integritet

- solidaritet med dem der behøver hjælp

- at handlingskonflikter kan ses og behandles under iagttagelse af alles vel og, at personer anerkender hinanden som ligeværdige

Den moralske integritet omfatter det retfærdige.

Vores normative tilgang til de unge og hinanden har sit afsæt i de moralske grundintentioner. De moralske grundintentioner er vores værdigrundlag. Vores moralske grundintentioner er forankret i den tid og det samfund som vi lever i.

*Vi møder den unge med agtelse og respekt og behandler dem og hinanden som ligeværdige med det pædagogiske sigte, at de unge har ret til en selvstændig udvikling og som statsborger er det den unge frit, hvordan han vil anvende sine kommunikations og deltagerrettigheder. Vores pædagogiske sigte er at give dem en positiv og lige ret til deltagelse i det sociale og praktiske liv. Den unge skal lære at finde balancen mellem frihed og binding, finde balancen mellem sin frihed til at finde sit livsudtryk uden at det kolliderer med de moralske grundintentioner.
...”*

VOLDSPOLITIK

Det blev oplyst under mit møde med ledelse, medarbejderrepræsentanter og repræsentant for forvaltning og CUKU, at brugen af tilstedeværelse og ikke-voldelig modstand, hvor man, som anbeført, f.eks. bruger 'konstruktiv stilhed' for at afvise verbale invitationer til konflikt har nedbragt antallet af konfrontationer imellem unge og personalet.

Det blev oplyst, at personalet over for de unge "... hele tiden via dialog med den unge markerer den unges valg". Personalet kan f.eks. udtale, at man vil tænke over det, som den unge har sagt, men først tale om det, når den unge ikke længere er vred.

Det blev også oplyst, at personalet gør meget ud af at tænke og tale i "vi-form" over for de unge, samt at sikre gode overleveringer personalet imellem, således at personalet til enhver tid kan hjælpe den unge med at komme videre (også trods vagtskifte i personalet). Det blev således oplyst, at personalet til enhver tid trækker sig (og eventuelle andre tilstedeværende) i forbindelse med konflikter, samt at man praktiserer at "go public", dvs. at orientere om og inddrage netværket omkring den unge i forbindelse med problemer og/eller konflikter, således at dette tillige kan støtte op omkring den unge.

Ledelsen og medarbejderne oplyste dog også, at psykisk vold mod personalet er jævnligt forekommende, men at der ikke længere findes nærmere procedurer for registrering heraf.

Der foreligger ikke nogen pligt efter lovgivningen til at udarbejde en egentlig voldspolitik, men Borgerrepræsentationen har den 12. marts 2009 vedtaget "Københavns Kommunes politik for forebyggelse og håndtering af vold og trusler", hvoraf blandt andet følgende fremgår:

"Tydelige og klare aftaler

Forvaltningerne skal sikre, at der indgås tydelige og klare aftaler på arbejdspladserne, som omfatter beskrivelse af hvad der skal ske, hvis vold eller trusler opstår. Dette kan fx ske ved, at der udarbejdes retningslinier, hvor det er beskrevet, hvem der skal gøre hvad, hvornår og hvordan i forbindelse med en konkret hændelse.

Støtte og opbakning fra ledelsen

Dette er afgørende for at give den ansatte tryghed for, at arbejdspladsen håndterer alle aspekter af situationen på den mest hensigtsmæssige måde, herunder ikke mindst, at ledelsen aktivt involverer sig og giver den ansatte støtte og opbakning.

Professionel hjælp

Ansatte, som udsættes for vold eller forsøg på vold, skal have adgang til professionel hjælp ved bearbejdningen af oplevelserne. Resten af personalegruppen skal efterfølgende også have mulighed for en fælles bearbejdning af episoden.

Anmeldelse til politiet

Fysisk vold med forsæt skal altid anmeldes til politiet. I særlige situationer kan anmeldelse undlades, hvis hensynet til et ønske fra medarbejderen er tilstrækkeligt tungtvejende.

Det afhænger af en konkret vurdering, hvorvidt

- vold på grund af uagtsomhed skal anmeldes
- trusler om vold og psykisk vold skal anmeldes
- hvorvidt det giver mening at gøre beboere på plejehjem, psykiatriske bosteder mv. ansvarlige for handlinger som påfører de ansatte skade.

Der skal være faste procedurer i forvaltningen for politianmeldelse. Det er lederen af arbejdspladsen, som har ansvaret for, at anmeldelsen sker i overensstemmelse med disse procedurer og at den ansatte bliver omfattet af reglerne for privatadressebeskyttelse.

Anmeldelse af arbejdsskader

Vold og trusler skal anmeldes elektronisk til "Forsikring og arbejdsskade" i Koncernservice (KS), som arbejdsskade. KS sørger for det videre arbejde ifh. til Arbejdstilsynet og Arbejdsskadesstyrelsen, samt til Københavns Kommunes Arbejdsskadeforsikring. Det er lederen af arbejdspladsens ansvar og pligt, at anmeldelsen sker, selvfølgelig under forudsætning af at lederen kender til hændelsen.

Sanktioner overfor borgerne af hensyn til den ansattes tryghed og sikkerhed (f.eks. midlertidigt fremmødeforbud) må ikke være mere indgribende end nødvendigt og beslutninger om sanktioner, skal træffes under hensyntagen til borgerens retssikkerhed (f.eks. adgang til personlig henvendelse).

Læring

Den enkelte arbejdsplads skal sikre, at hver enkel hændelse om vold og trusler følges op af en konkret vurdering af, om hændelsen skal give anledning til at justere på den lokale indsats overfor vold og trusler om vold. Derfor skal sådanne hændelser være et fast punkt på de lokale MED-udvalgs / arbejdsmiljøudvalgs dagsorden på de arbejdspladser, hvor man har direkte borgerkontakt.

På samme måde skal udviklingen i hændelser om vold og trusler hvert år følges op i forvaltningernes hovedarbejds miljøudvalg / MED eller HSU, hvor der ikke eksisterer hovedsamarbejds miljøudvalg eller MED, for at koordinere den samlede indsats og vurdere om den samlede indsats i forhold til vold og trusler skal justeres."

Jeg har noteret mig, at stedets tilgang til de unge efter det oplyste har bevirket færre tilfælde af konflikter mellem beboerne og medarbejderne.

Idet forvaltningen i maj 2013 har oplyst, at forvaltningen har retningslinjer for politianmeldelse af strafbare handlinger, herunder også vold eller trusler mod ansatte, har jeg ingen bemærkninger.

MAGTANVENDELSE

Der er i kapitel 24 i serviceloven fastsat regler om magtanvendelse, herunder betingelserne for iværksættelse af foranstaltninger, procedure- og klageregler mv.

Formålet med bestemmelserne er at begrænse magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten til det absolut nødvendige. Magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten må aldrig erstatte omsorg, pleje og socialpædagogisk bistand.

Reglerne om magtanvendelse og andre indgreb i den personlige frihed bygger på følgende principper:

- at socialpædagogisk bistand altid går forud for magtanvendelse,
- at den mindst indgribende løsning altid skal have første prioritet (mindsteindgrebsprincippet),
- at indgreb i den personlige frihed skal tilpasses den enkeltes situation og behov, ligesom den enkeltes behov ikke kan begrunde uforholdsmæssige indgreb overfor andre, f.eks. øvrige beboere i et plejehjem eller et bofællesskab (individualitetsprincippet),
- at det skal være klart for den enkelte eller pårørende, værge eller bisidder, hvilke beslutninger der træffes og hvorfor, ligesom borgerne generelt bør have adgang til viden om gældende regler og praksis (åbenhed),
- at indgreb i den personlige frihed skal have klar lovhjemmel (legalitetsprincippet),
- at der er fastsat særlige regler om beslutningskompetence mv.,
- at der gælder særlige krav til beslutningsgrundlag og klageadgang, og
- at der gælder særlige regler om registrering og indberetning samt om tilsyn.

Serviceovens kapitel 24 giver en udtømmende opregning af hvilke tvangsmæssige foranstaltninger, der lovligt kan iværksættes på det sociale område.

Det blev oplyst under mit møde med ledelse, medarbejderrepræsentanter og repræsentant for forvaltning og CUKU, at der i 2010 ikke var tilfælde af magtanvendelse over for beboere, og at der på inspektionstidspunktet alene havde været ét tilfælde.

Forvaltningen har i maj 2013 oplyst, at der i 2011 blev indberettet i alt to tilfælde af magtanvendelse fra Rymarksvænge Ungecenter.

Jeg beder forvaltningen oplyse nærmere herom.

MEDICIN, ADGANG TIL LÆGEHJÆLP O.L.

Under inspektionen oplyste ledelsen, at beboerne som udgangspunkt fortsætter tilknytning til deres hidtidige egen læge, men at ungecentret har et godt samarbejde med en læge, som beboerne kan vælge at skifte til.

Den unge bliver i det omfang vedkommende ønsker det fulgt til lægen af en pædagog.

Det anførte om adgang til lægehjælp giver mig ikke anledning til bemærkninger.

Jeg bemærker, at jeg som borgerrådgiver ikke råder over særlige sundhedsfaglige kompetencer og derfor kun i begrænset omfang kan påse sundhedsfaglige forhold.

Jeg har ikke i forbindelse med min inspektion konstateret forhold, der kan give mig anledning til kritik i denne henseende.

Jeg har noteret mig, at Rymarksvænge Ungecenter i maj 2013 har oplyst, at "... al medicin på Ungdomspensionen opbevares i et aflåst skab. Hver ung har sin egen æske. Derudover har centret et karto-tek, hvor al medicin noteres, og der noteres ligeledes ved hver udlevering. Al medicin ordineres af egen læge, også det de unge kan købe i håndkøb. På Værelserne har de unge selv ansvar for deres medicin med mindre andet er aftalt." Jeg har desuden noteret mig forvaltningens henvisning til "Vejledning om medicinbehandling i Københavns Kommunes botilbud for handicappede" og oplysning om, at vejledningen er gældende for hele Socialforvaltningen.

FORPLEJNING

Ud fra mine samtaler med beboere, medarbejdere og ledelser på kommunens institutioner i forbindelse med Borgerrådgiverens inspektionsvirksomhed har jeg kunnet konstatere, at kosten ud-

gør en meget vigtig del af dagligdagen for mange af beboerne og er et gennemgående fokusområde for institutionernes ledelser og medarbejdere.

Det er således vigtigt for beboernes velbefindende, at kosten er ernæringsmæssigt rigtigt sammensat, varieret samt indbydende.

Det må i den forbindelse erindres, at smag er personligt, og at der kan være forskel herpå fra generation til generation og fra person til person.

Efter min opfattelse bør det dog tilstræbes, at maden på en institution fungerer til de fleste beboeres overvejende tilfredshed.

Under inspektionen oplyste ledelsen, at beboerne på ungdomspensionen har adgang til alt mad, herunder kan tilkendegive, hvis der er særlige ønsker til indkøb.

Ledelsen oplyste, at beboerne på afdelingen "Værelserne" selv laver kostplaner og administrerer indkøb mv., og at personalet én gang ugentligt laver mad og spiser sammen med beboerne.

Beboerne har bankkort, og udbetaling af midler kan "doceres", hvis beboerne har brug for hjælp til at administrere deres midler eller vil spare op. Ledelsen oplyste desuden, at der er et penge-kontanter, hvori der foreligger dokumentation for overførsler mv., men at der ikke længere opbevares kontanter, og at dette har mindsket forekomsten af konflikter. Dokumentationen for overførslerne sker i et regneark, så de unge til enhver tid kan se, hvornår – og hvor meget – der er overført.

En af de beboere, som jeg talte med, gav udtryk for utilfredshed med maden på ungdomspensionen, idet den pågældende i højere grad ønskede "almindelig mad så som pomfritter og pizza".

Det oplyste om forplejningen giver mig ikke anledning til bemærkninger.

Under inspektionen spiste mine medarbejdere og jeg et måltid middagsmad. Vi spiste det samme, som beboerne på ungdomspensionen har adgang til. Dette giver mig ikke anledning til bemærkninger.

IDRÆT

Ledelsen og medarbejderne oplyste i forbindelse med inspektionen, at Rymarksvænge Ungecenter arbejder målrettet med etablering af idrætstilbud til beboerne.

Ledelsen oplyste, at der arbejdes meget med relationen til den enkelte beboer og med at fokusere på det positive i det enkelte menneske, den enkelte beboer. Ledelsen oplyste, at ungecentret er privilegeret med bistand fra frivillige lærestuderende, der i forbindelse med idrætstilbud tillige tilbød lektiehjælp til beboerne.

Om idrætstilbuddet fremgår endvidere følgende af ungecentrets hjemmeside:

"På Rymarksvænge Ungdomspension har vi sat særligt fokus på idræt og bevægelse. Vi har siden maj 2006 kørt et projekt, hvor vores idrætspædagog, Christoffer, har stået for at motivere de unge til at deltage i idræt- og bevægelsesforløb. Målet for projektet er at motivere flest muligt unge fra både Rymarksvænge Ungdomspension, Griffentfeltsgade og Hybelafsnit til at deltage. Formålet er at skabe nye handle- og tankemønstre hos de unge, og at skabe en kultur omkring idræt og bevægelse. De unge lærer sig selv og omverdenen at kende, og udvikler erfaringer og ressourcer der kan overføres til livet uden for idræt og bevægelsesforløbene. Igennem idræt og bevægelse udvikles og styrkes den unges sociale og motoriske kompetencer, samt livsmotiv, initiativ og selvopfattelse. De unge støttes til succesoplevelser og varig bevægelsesglæde, gennem en målrettet pædagogisk indsats. Vores idræt og bevægelseskultur sætter fokus på sundhed og kropsbevidsthed hos de unge og introducerer dem for en bred vifte af idræt og bevægelsesforløb. Idrætsprojektet fungerer

yderligere som en kobling til det omkringliggende samfund, f.eks. fitnesscenter, klubber og idrætsforeninger.

Som en del af projektet arrangerer vi fodbold- og basketballturneringer to gange årligt med andre institutioner og samarbejdspartnere, med det formål at skabe bånd mellem institutionerne og styrke det tværfaglige samarbejde. Her inviterer vi alle Københavnske døgn- og akutinstitutioner, lokale klubber, SSP, forvaltning, osv. Turneringerne bliver afholdt med stor deltagelse, masser af sponsor præmiere og godt humør.

Samtlige unge der har tilknytning til Rymarksvænge får tilbudt medlemskab af Fitness World, samt et tilbud om personlig træning, med fokus på programlægning og motivation til at passe træningen.

Rymarksvænge har et tæt samarbejde med Fitness World, og det er attraktivt for de unge at få medlemskab og træne i Fitness World. Vores samarbejde med Fitness World har betydet, at vi har fået et godt kendskab til centrene og dets personale. De unge der er der hyppigst kender personalet og personalet kender dem, hvilket giver en god og tryk stemning. Derudover har vi et godt samarbejde med de lokale idrætsforeninger, og vi støtter og vejleder vores unge til at blive en del af foreningslivet. Det betyder, at man på Rymarksvænge kan gå til alt fra ridning til taekwondo.

Vi prioriterer, at de unge har medindflydelse og ejerskab af idrætsprojektet og derfor foregår mange forløb spontant, når de unge er mest motiverede, men der bliver også jævnligt arrangeret turer i samarbejde med de unge. I vinterhalvåret har vi været på skøjteturer, i svømmehallen og to gange ugentligt er vi i hallen, hvor vi spiller fodbold og badminton. I løbet af foråret og sommeren er vi på klatreture til Uggeløse Skov, hvor vi klatre på klatrevæg i smukke omgivelser og tager på fælles udflugter med mulighed for at sejle kano og andre friluftsoplevelser. Om sommeren foregår mange idrætsaktiviteter udendørs. Både fodbold, basketball og andre bevægelseslege, som f.eks. at hoppe på hoppepude, henligges til lokalområdets udendørsfaciliteter.

Rymarksvænge er et sted der sætter idræt og bevægelse højt, vi prioriterer at vores unge og kommende unge skal opleve glæderne ved et aktivt liv. Derfor bestræber vi os på, at alle unge deltager i fælles eller individuelle forløb der tager udgangspunkt i idræt og bevægelse.”

Det anførte giver mig ikke anledning til bemærkninger.

8. MEDINDFLYDELSE OG BRUGERINDDRAGELSE

BEBOERE

For oplysninger om de unge på Rymarksvænge Ungecenter henviser jeg på ny til det i kapitel 4 anførte.

Inden inspektionen havde jeg via Rymarksvænge Ungecenter informeret beboerne og deres pårørende om, at det under inspektionen var muligt at få en samtale med mig. Min medarbejder og jeg havde på denne baggrund møder med tre beboere under inspektionen.

En beboer gav blandt andet udtryk for usikkerhed omkring reglerne om overnattende gæster samt utryghed over eventuelt (på grund af anden beboers fraflytning) at blive eneste beboer på afdelingen.

En anden beboer gav udtryk for utilfredshed med forplejningen, idet beboeren i højere grad ønskede "almindelig mad så som shawarma, pomfritter, pizza og pasta med kødsovs" i stedet for "noget totalt klamt noget" som f.eks. broccolisuppe og gulerødder.

Den tredje beboer gav udtryk for utilfredshed med rengøringen, særligt på toiletterne, og den økologiske mad samt vagtplanlægningen, idet beboerne oplevede, at der på nogle dage var tre til stede fra personalet og ikke særligt travlt, mens der på andre dage var én til stede og meget travlt.

Det anførte blev videreformidlet til ledelsen i forbindelse med mit afsluttende møde.

Dette giver mig ikke anledning til bemærkninger ud over det anførte om rengøringsstandarden på toiletterne.

PÅRØRENDE OG VÆRGER

Det blev oplyst under mit møde med ledelse, medarbejderrepræsentanter og repræsentant for forvaltningen, at samarbejdet med de pårørende fungerer fint. De pårørende betragtes som en kilde til forståelse af beboernes evner og behov.

De pårørende har adgang til at komme og gå, når det passer dem.

Inden inspektionen havde jeg via bostedet informeret beboerne og deres pårørende om, at det under inspektionen var muligt at få en samtale med mig.

Under inspektionen havde min medarbejder og jeg på den baggrund et møde med to pårørende til en beboer på institutionen.

De pårørende gav udtryk for usikkerhed om, hvorvidt den unge var velanbragt på Rymarksvænge Ungecenter. De gav udtryk for, at det var bekymrende, at den unge trods længere tids anbringelse ikke var i en positiv udvikling, men efter deres opfattelse havde fået det værre siden iværksættelsen, og de gav udtryk for utryghed ved manglende konsekvens ved overtrædelse af rammer, herunder i forhold til gæster (og euforiserende stoffer) på værelset samt udeblivelse hen over flere dage. De gav endvidere udtryk for utilfredshed med manglende skolegang.

De pårørende efterspurgte oplysninger om blandt andet succeskriterier (målsætninger) for anbringelsen og oplyste, at det ikke var deres opfattelse, at der løbende skete en kvalificeret vurdering af anbringelsen.

Jeg videreformidlede de pårørendes synspunkter og opfattelser til ledelsen under inspektionen.

Jeg går ud fra, at ledelsen og de pårørende løbende udveksler opfattelser af anbringelses kvalitet og effekt, og at relevante pårørende altid har adgang til at give udtryk for utilfredshed og bekymringer vedrørende anbringelsen og få svar på tvivlsspørgsmål samt oplysninger om klagemuligheder.

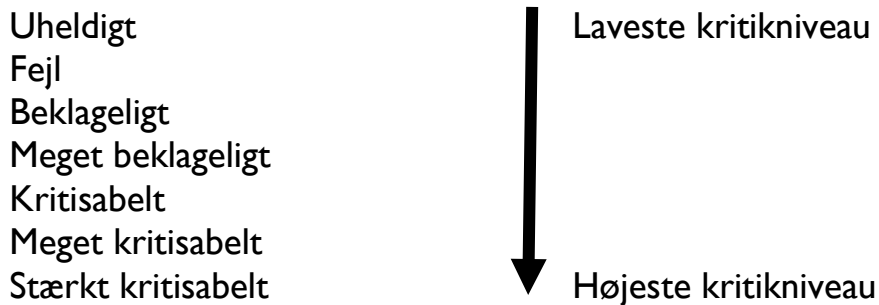
Jeg har i den forbindelse noteret mig Rymarksvænge Ungecenters bemærkninger i maj 2013, nemlig at "... der nu er oprettet et pårønderåd, og formanden for rådet sidder med i bestyrelsen for Rymarksvænge Ungecenter. Derudover holdes der månedligt beboermøder med de unge, hvor alle har mulighed for at komme til orde."

Vedrørende beboerne og de pårørende bemærker jeg, at disse efterfølgende – via fremsendelse til pårønderådet – har fået et enslydende brev fra mig vedlagt en kopi af den endelige rapport.

BILAG

BORGERRÅDGIVERENS KRITIKSKALA

Kritikskalaen spænder fra konstatering af forhold, der ikke er, som de bør være, uden at nogen konkret bebrejdes herfor (uheldigt) over kritik af forhold, der er mere eller mindre almindeligt forekommende i offentlig forvaltning, men ikke bør forekomme og til kritik af helt utilstedelige og uacceptable forhold (stærkt kritisabelt). Konstatninger af, at noget er uheldigt, registreres ikke som en egentlig kritik i Borgerrådgiverens statistik.

Det bemærkes, at Borgerrådgiveren udover ovennævnte kritikskala naturligvis supplerende kan uddybe og kvalificere sin kritik i almindeligt sprog.

Københavns Kommune
Socialforvaltningen
Bernstorffsgade 17
1592 København V
Att. Maria S. Svendsen

Svend-Fjner Pejstrup
Storebjergvej 15
3390 Hundested

Telefon: 36 14 00 06
Mobiltelefon: 31 63 99 00

E-mail: se@pejstrup.com
www.pejstrup.com

Den 15. januar 2011

Vedrørende "Foreløbig rapport fra Inspektion af Rymarksvænge" fra Borgerrådgiveren

Bestyrelsen for den selvejende institution Ungdomspensionen Rymarksvænge har i sit møde den 10. januar 2012 behandlet Borgerrådgiverens foreløbige rapport vedrørende inspektion af institutionen.

Bestyrelsen skal først og fremmest takke for den minutløse og grundige gennemgang af en lang række af Ungdomspensionens forhold. Man kunne ønske, at alle tilsynsforpligtelser blev gennemført ligeså grundigt. Specielt er Bestyrelsen naturligvis glade for den ros, der kommer ledelse og personale til del, og vi deler denne tilfredshed.

Allerede inden bestyrelsesmødet kunne afholdes, har Ungdomspensionens ledelse og medarbejdere gennemført en række procedurer, som skal sikre, at nogle af de forhold, der har givet anledning til kritik i rapporten, bliver rettet op. Det drejer sig for eksempel om en rengøringsstrategiplan, som efterfølgende er godkendt af bestyrelsen, og som skal sikre, at der ikke fremover vil være anledning til kritik på dette område.

Det hører dog med til billedet, at Rymarksvænge gennem det seneste år har været igennem en voldsom økonomisk genopretning, og at rengøringsområdet er et af de områder, der er blevet gennemført besparelser på. Genopretningen er i det store hele lykkedes, og i de kommende år vil det være muligt at give rengøringsområdet en højere prioritering – selvom der fortsat skal vises en væsentlig økonomisk tilbageholdenhed.

Bestyrelsen vil løbende drøfte rengøring og hygiejne med institutionens ledelse og medarbejdere, herunder også den del, der handler om aktivt at delagtiggøre de unge i rengøring og oprydning på de områder, som er deres egne eller er fælles.

Ligeledes har der været gennemført væsentlige besparelser på den daglige vedligeholdelse af Ungdomspensionens lokaler i det forgangne år. Også dette område vil fremover kunne prioriteres højere, og bestyrelsen har anmodet ledelsen om at indgå aftale med et mindre lokalt håndværksfirma, med henblik på at sikre den løbende vedligeholdelse af lokalerne, der jo, som også Borgerrådgiveren er opmærksom på, udsættes for et voldsomt slid på grund af netop denne målgruppe.

Desuden har Bestyrelsen anmodet ledelsen om at forelægge Bestyrelsen en årlig strategiplan for større vedligeholdelsesopgaver.

Borgerrådgiverens bemærkninger om pårørende og værger har givet Bestyrelsen anledning til igen at drøfte mulighederne for at oprette et mere formelt samarbejde med forældre- eller pårørendegruppen, for eksempel i form af et egentligt forældreråd. Dette har været drøftet tidligere, men de unge er kun anbragt i en relativ kort periode, og få forældre er interesserede, hvorfor det ikke hidtil er lykkedes. Derimod er det Bestyrelsens opfattelse, at dialogen med forældrene om de enkelte unges forhold både er dynamisk og givende.

Disse bemærkninger i rapporten gav også Bestyrelsen anledning til at ønske et mere pædagogisk udfordrende tilsyn – at der ved tilsyn blev stillet udfordrende spørgsmål til det pædagogiske arbejde på stedet. Man antager, at det ikke ligger i Borgerrådgiverens kommissorium, men Bestyrelsen finder, at kvaliteten af det ”købte” tilsyn ikke lever op til de forventninger, man kan have til et sådant.

Den foreløbige rapport henviser også til en række mangler vedrørende handleplaner m.v. for de unge. Det drejer sig alle om forhold, som Bestyrelsen opfatter, er den kommunale myndigheds ansvar. Alligevel har Bestyrelsen besluttet, at institutionens ledelse som en fast procedure skal rette skriftlig henvendelse til den pågældende myndighed, når der konstateres mangler.

Videre kan det oplyses, at Borgerrådgiverens foreløbige rapport har givet anledning til at drøfte ændringer i det skriftlige materiale om institutionen, herunder hjemmeside og andet præsentationsmateriale, således at utidssvarende og forkerte betegnelser fjernes. Materialet skal også kunne anvendes af både de unge og deres pårørende, når de tager stilling til en placering på Rymarksvænge.

Sluttelig opfordrede Bestyrelsen ledelsen til at indføre en fast – men enkel – procedure for registrering af hændelser, der kan opfattes som trusler mod personalet og af hændelser, som kunne have ført til en indberetningspligtig skade.

På Bestyrelsen vegne

Svend-Ejner Pejstrup

RETSKILDER OG ØVRIGT BEDØMMELSESGRUNDLAG

Lov om social service, jf. nugældende bekendtgørelse nr. 810 af 19. juli 2012

Vejledning nr. 11 af 15. februar 2011 (vejledning nr. 3 til serviceloven) om særlig støtte til børn og unge og deres familier

Retssikkerhedsloven, jf. nugældende lovbekendtgørelse nr. 930 af 17. september 2012 om retssikkerhed og administration på det sociale område

Vejledning nr. 73 af 3. oktober 2006 om retssikkerhed og administration på det sociale område (retssikkerhedsvejledningen)

Bekendtgørelse nr. 732 af 29. juni 2012 om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten over for voksne samt om særlige sikkerhedsforanstaltninger for voksne og modtagepligt i boformer efter serviceloven

Lov nr. 512 af 6. juni 2007 om røgfri miljøer

ENDELIG RAPPORT

Redaktion

Borgerrådgiveren

Kontakt

Københavns Kommune
Vester Voldgade 2A
1552 København V

Foto

Borgerrådgiveren

Tryk

Oplag

ISBN

Udgiver

Borgerrådgiveren

KØBENHAVNS KOMMUNE

Borgerrådgiveren

Vester Voldgade 2A

1552 København V

Telefon: 33 66 14 00

Telefax: 33 66 13 90

E-mail: borgerraadgiveren@kk.dk

www.borgerraadgiver.kk.dk